

ПЛАТА ЗА АБВЕСУ
 За радок непаралі (памят тэсту) — 50 кап. Ішагародні — 1 р.
 Пасрод тэсту ў два разы даражэй, пры шматразовым друкаванні — адна на згодзе.
 Згодна паст. СНК ад 10 верасня 1924 г. вяртацца зверху тэрэфу 10 проц. падатку.

На ўск 90 м.; на 3 м-цы — 2 р. 60 м.; на 8 м-цаў — 5 р.; на 1 год — 9 р. 75 м.
 Замоч: «раду: мясцовага — 10 м., ішагародняга — 20 кап.

Падпісва і абавесці прымаюцца: У Гал. Канторы газ. «Звязда» — г. Менск, Савецкая, 63, (траці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня. У агульных гарадах — у адд. Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.

РЭДАКЦЫЯ — Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора
 1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня: тэлефон № 10-74. 2) Сэкрэтэр рэдакцыі — ад 12 да 2-го гадзін дня, тэлефон № 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.
 Праўн. Гр. Кантораў Кантора абавесці падпісці тэл. № 781.

ПЯТНІЦА, 5 КАСТРЫЧНІКА 1928 г.
 № 230 (3037)
 Кошт асоблага нумару ўсёды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

СХОД ПАРТАКТЫВУ, ЯКІ НАЗНАЧАЎСЯ НА 5-Х, пераносіцца на 11-га кастрычніка
 а 6 гадзіне ўвечары ў клубе Карла Маркса. Парадак дня і ўваходу застаецца стары.

Трэцяя партыя ангельскай буржуазіі

Звычайна лічыцца, што ў Англіі існуюць дзве буржуазныя партыі: кансерватыўная і лібэральная. Але пара прызнаць, што так званая «рабочая партыя» Англіі, якую кіруе Макданальд, даўно ўжо страціла ўсё свае права называцца «рабочай». Зьезд рабочай партыі, які зараз праходзіць, зь відавочнасьцю паказвае, што яна аб'ектыўна стала трэцяй партыяй ангельскай буржуазіі. Гэта не спрабуюць цяпер адмаўляць нават найбольш «левыя» лідэры рабочай партыі. Так, старшыня зьезду Джордж Ленсбэры, які любіць хваліцца сваёй лівізной і сваім нібы спачуваньнем Савецкаму Саюзу, у сваёй уступнай прамове заявіў бяз усюлькіх агаворак: «Рабочая партыя — партыя бяспрыкладная». А паслядоўна спрэчка на зьездзе і прынятыя ім пастановы цалкам апраўдваюць гэту заяву Ленсбэры на практыцы.

стане на чале ўлады. У галіне замежнай палітыкі ўся праграма ангельскай рабочай партыі зводзіцца выключна да падтрыманьня крывадушнага і апэратыўнага пачыфізму Лігі Нацый. У галіне ўнутранай яе праграма зводзіцца да «міру ў прамысловасьці». Чым не ўрадавае партыя.

Але буржуазіі гэтага мала. Яна хоча, каб рабочая партыя, раней чым атрымаць уладу, дапамагла ёй зьвярнуць у бараную рог рэвалюцыйныя элементы ангельскае рабочае клясы і нацыянальны рух у калёніях.

Макданальд бясспрэчна слухаюцца. Адмяжоўваючыся ад ангельскага рэвалюцыйнага пралетарыату, адкрыта выступаючы супроць патрабаваньняў індыйцаў аб незалежнасьці, рабочая партыя ў той-жа час не саромляецца ўступаць у саюз з лібэрамі ўсё ў тых-жа разьліках на выбарчую перамогу. Апошнія тэлеграмы зь відавочнасьцю паказваюць, што, ня глядзячы на ўсе аб'яўжэньні, між рабочай партыяй і лібэрамі ідуць перагаворы аб сумеснай рабоце ў новым парламанце.

Цяперашні зьезд рабочай партыі сабраўся ў абстаноўцы выбарчай барацьбы ў Англіі, якая пачынаецца. У весну 1929 году надыходзяць перавыбары ангельскага парламанту. Рабочая партыя ставіць сабе задачай дабіцца на гэтых выбарах большасьці. Магчыма, што рабочая партыя дасягне вядомай перамогі, бо расчараваньне бязвыніковай і рэакцыйнай палітыкай кансерватыўнага кабінэту стала ў Англіі амаль усюлькім. І вось, рыхтуючыся да выбарчай барацьбы, лідэры рабочай партыі пакладаюць усе сілы да таго, каб пераканаць ангельскага абывателя і сярэдняга капіталіста ў сваёй «добраўмысленасьці».

Зразумела, гэта толькі лёгкіны вынік з усёй палітычнай і эканамічнай устаноўкі ангельскага меншавізму, які ў апошнія гады ідзе ўніз па нахіленай роўніцы.

Трэба сказаць, што шкадаваць аб гэтым няма чаго. Усякі адкрыты рух згоднікаў у бок капіталістычных добрых ужо таму, што ён забівае ілюзіі адсталай часткі рабочае клясы.

Трэба думаць, што бірмінгамскі зьезд дапаможа ангельскаму пралетарыату зразумець праўдзівасьць заявы ангельскай камуністычнай партыі аб тым, што рабочая партыя выкрыла сябе, як ворага рабочае клясы і што ў Англіі засталася цяпер адна партыя рабочае клясы — партыя ангельскіх камуністаў.

У ФАШЫСЦКАЙ ПОЛЬШЧЫ ДА СПРАВЫ ВАЙЦЭХОЎСКАГА
 Падрыхтоўка судовае камэды ў поўным разгары

ВАРШАВА, 3. Закончылася следства па справе белага эмігранта Вайцэхоўскага, які зрабіў замац на ганолёвага прадстаўніка СССР у Варшаве.

Суд выклікаў 20 сьведкаў. Абоінавачае Вайцэхоўскага прадстаўнік польскай пракуратуры.

Зьезд ангельскіх сацыял-імперыялістычых прыняцьце новае праграмы «ПРАГРАМА РАБОЧАЕ ПАРТЫІ — АМБУЛЯТОРЫЯ ДЛЯ КАПІТАЛІЗМУ»

ЯШЧЭ КРОК ДА ЗБЛІЖЭНЬНЯ З ЛІБЭРАЛАМІ

ЛЕНДАН, 3. У працягу ўсяго сёньнешняга дня зьезд рабочай партыі ў Бірмінгаме абгаворваў праект праграмы, зьменшаны ў вядомай брашуры пад загалоўкам «Праца і Нацыя».

Першым у спрэчках выступаў Макданальд, які запрапанаваў зьезд прыняць праграму цалкам, а не па асобных артыкулах.

Пасья Макданальда выступіў лідэр незалежнай рабочай партыі Макстон, аўтар вядомае плянформы, што асуджае палітыку правага крыла рабочай партыі, выпушчанай супольна з лідэрам гарыякоў Кукам. Зьдзьленьне Макстона на трыбуне было сустрачана апладысэнтамі.

— Аўтары праграмы, — заявіў Макстон, — разьлічваюць на павольны, доўгі і мірны шлях да сацыялізму, які ажыццяўляецца парламанцкімі метадамі. Аднак, ураду рабочай партыі не дадуць магчымасьці ісьці да сацыялізму гэтым шляхам. Калі-б замест таго, каб хвацатца за горла камуністычых, рабочая партыя паспрабавала-б схаліцца за горла капіталізму, то яна атрымала-б на надыходзячых выбарах выразную большасьць Калі прабаваць выраптаваць Англію ад кастарофі, дык у першы-ж парывад дзейнасьці новага ўраду рабочай партыі трэба заваяваць кантроль над асноўнымі галінамі прамысловасьці.

Як зазначаюць у левых рабочых колах, Макстон ня змог даць станоўчых контр-тэзісаў левага крыла, ні ясна выказаць палажэньні, у сілу якіх левае крыло супярэчыць супроць праграмы рабочай партыі.

Слабасьць прамовы Макстона паўнасьцю скарыстаў Марысон, які, як чакаецца, будзе абраны старшынёю партыі на надыходзячых выбарах.

Выступіўшы ад імя выканаўчага камітэту рабочай партыі, Марысон зазначаву на спавьненьне і безвыніковасьць выступленьня Макстона. Асабліва рэзкія папрокам па адрасе Макстона прагучэла напамінаньне Марысона аб тым, што Макстон не прычыў супроць рэвалюцыі аб выключэньні камуністычых з рабочай партыі. Левае крыло дэманстрацыйна ўнесла прапанову аб адхіленьні праграмы ў цэлым. Левы дэпутат Броун выкрыў лібэралізм праграмы рабочай партыі. «Гэтая праграма — не сацыялізм, — заявіў Броун, — а амбуляторыя для капіталізму». Зьезд без галасаваньня прыняў праграму цалкам і ватым перайшоў да абгаворэньня яе па частках.

ЗГОДНІКІ СЕЮЦЬ «ПАЦЫ-ФІСЦКІ» ТУМАН

ЛЕНДАН. На пасяджэньні зьезду рабочай партыі ў Бірмінгаме 2-га кастрычніка абгаворвалася рэзалюцыя аб замежнай палітыцы.

Віна ангельскага ўраду, — гаворыцца ў рэзалюцыі, — у тым, што ён рабаурае жэнеўскі пратакол аб усёагульным арбітражы, аб прымірыцельнай працэдурцы, паслабіў значэньне пакту Келёга сваімі агаворкамі, адмовіўся падпісаць нават якую-небудзь частку ўхваленага Лігай генэральнага акту аб арбітражы і прымірэнчай працэдурцы, стварыў тулік у перагаворах аб разброеньні, выклікаў крах канфэрэнцыі Англіі в ПАЗШ і Японіяй патрабаваньнем прадставіць Англіі права мець 70 крэсароў. Потым пасьледвала англя францускай морскай згода, якая зрабіла сумнае ўражаньне на амерыканскую грамадакую думку. Нарэшце Кэшэйдэн указаў на Англію, як на ўзор дзяржавы, што праводзіць у шырокім маштабе разброеньне тады, як штогоднікі выдаткі ангельскага ўраду на ўзброеньня сілы перавышаюць 114 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў.

Рэзалюцыя заклікае ўрад безагаворачна падпісаць жэнеўскі акт аб арбітражы і прымірэнчай працэдурцы і безадкладна скасаваць англя-францускую морскую згоду. Падрыхтоўчай камісія да канфэрэнцыі на разброеньні павінна быць склікана ў бліжэйшы час. Ангельская замежная палітыка павінна атрымаць новую арыентацыю.

ФІНАНСАВАЯ ЦЯЖКАСЬЦ РАБОЧАЕ ПАРТЫІ

ЛЕНДАН, 3. На закрытым пасяджэньні зьезду рабочай партыі ў Бірмінгаме Гэндэрсон зрабіў даклад аб фінансавым становішчы партыі.

Як відаць з дакладу, цяжкі ўдар фінансам партыі нанёс выданы ў 1927 годзе закон аб прафсаюзах, які зрабіў вельмі цяжкім спяганьне в членаў прафсаюзаў збораў «на палітычныя мэты». Паступленьне ў касу рабочай партыі скарацілася на 40 проц.

У выключэньне Гэндэрсон заявіў, што трэба паскорыць «водгук з боку партыі на заклік аб стварэньні фонду для выбарчай кампаніі» (у суме 100.000 фунт. стэрл.).

„ЧЫЯ-Б КАРОЎКА РЫКАЛА“...

ЛЕНДАН, 3. Міністр аховы здароўя Нэвіл Чэмбэрлен (брат міністра замежных спраў) выступіў з прамоваю ў Эджбэстоне, у якой зрабіў параўнальнае зьезду кансэрватараў у Грэйт-Ярмуце са зьездам рабочай партыі ў Бірмінгаме.

«Забаўна, — заявіў Чэмбэрлен, — што Макданальд папракае кансэрватараў у адсутнасьці адзінства, калі яго ўласны мэтад забяспечыць адзінства заклочаецца ў тым, каб з самага пачатку залушыць усякую апазыцыю. Гэта больш падобна на дыктатуру, чым на сапраўдную дэмакратыю партыі».

ЛЕНДАН, 3. У якасьці старшыні ангельскай сэкцыі антыімперыялістычнай лігі Макстон зьвярнуўся да дэлегатаў зьезду рабочай партыі з лістом, у якім прапанаваў ім адхіліць ўсе разьдзелы праекту выбарчай плянформы рабочай партыі, бо гэтая плянформа абавязвае рабочую партыю падтрымліваць імперыялістычную сыстэму.

Збор подпісаў проці пабудовы браняносна ТРЭБА САБРАЦЬ 4 МІЛЬЁНЫ ГАЛАСОЎ

БЭРЛІН, 3. Сёньня пачынаецца афіцыйны запіс грамадзян, якія падтрымліваюць прапанову нямецкай кампартыі назначыць усенароднае галасаваньне па пытаньні аб пабудове браняносна. Каб усенароднае галасаваньне магло адбыцца, на нямецкай канстытуцыйнай патрабавецца каб прапанова аб гэтым была падтрымана ня менш, чым адной дзясятай часткаю абіральнікаў, г. в. каля 4 мільёнаў 100 тысяч. Запіс працягнецца два тыдні.

Учора ў сувязі в адкрыцьцём запісу, адбыліся шматлікія масавыя дэманстрацыі ў 21-м раёне Бэрліну. Увесь буржуазны друк заклікае насельніцтва ня прымаць удзелу ў запісе.

Надзеі на здрадніцтва рэфармістычых БЭРЛІН, 3. Міністр замежных спраў с.-д. Зэвэртынг абвясціў кіраўнікам «тэхнічнай дапамогі» (арганізацыя штрайкбрэхэраў), што з 1 красавіка 1929 году ўрад спыняе субсыдыю для гэтай арганізацыі (яна атрымлівала каля 2½ мільёнаў марак у год). «Тэхнічная дапамога» «ліквідуецца з тае прычыны, што, як заявіў Зэвэртынг, яшчэ на гамбургскім зьездзе аб'яднаньні нямецкіх прафсаюзаў, «прафэсыянальныя саюзы ў выстарчальнай меры сазнаюць сваю адказнасьць перад дзяржавай».

Ад „браняноснай“ сац.-дэмакратыі — да камуністычых

БЭРЛІН, 3. За апошні час прырэк новых членаў у нямецкую кампартыю ўзмацніўся. Характэрнымі ў гэтых адносінах аьяўляюцца даньня, апублікаваныя камуністычнай арганізацыяй акругі Бэрлін-Брандэнбург. З студзеня 1928 г. у арганізацыю прынята 3849 новых членаў, у тым ліку 414 чалавек у жіўні.

Проціпольскі зьезд з удзелам сына Вільгельма

Усе прамоўцы рэзка выступалі супроць Польшчы і прызналі польска-нямецкае граціцы. Палкоўнік запаса Дэўстэрбэрг закончыў сваю прамову словамі: «Варшава павінна ведаць, што дух Фрыдрыха Вялікага не пагае ў нямецкім народзе, а італьянцы заўжды стаяць на варце».

Замест адпору фашызму — кампраміс Парляманцкая „барацьба“ з фашызмам

ВЕНА, 3. Аўстрыйскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе: «Паміж кіраўніком ніжня-аўстрыйскага краваго ўраду Буршам і прадстаўнікамі дзьвюх арганізацый (сацыял-дэмакратаў і Хэймвэрру), што азначалі дэманстрацыю на 7-га кастрычніка ў Вінер-Нэйштадзе, даюгнута згода аб ізаляцыі маршрутаў абедзьвюх дэманстрацый. Дэманстрацыі адбудуцца ў розныя гадзіны.

Паміж абовдма раёнамі, дзе будуць праходзіць дэманстрацыі, утвараецца нейтральная зона.

ВЕНА, 3. Аўстрыйскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе: «Сацыял-дэмакраты ўнеслі ў нацыянальную раду тэрміновае запытаньне, у якім зазначаюць, што за апошнія часы „Хэймвэр“ паступова ператвараецца ў арганізацыю фашыскага тыпу і стварае пагрозу прымуовага выступленьня супроць канстытуцыі.

— З прычыны гэтага, — гаворыцца ў запытаньні сацыял-дэмакратаў, — рэспубліканскае насельніцтва Аўстрыі, у асаблівасьці рабочае кляса, павінны ўзбройвацца супроць пагражаючай небясьпекі. Сацыял-дэмакраты зьвяртаюцца да ўраду з запытаньнем, ці га-тоў ён у зьвязку з гэтай небясьпекай пачаць перагаворы з парламанцкімі партыямі з мэтай ажыццявіць унутранае разброеньне».

ЛЕНІНГРАД, 4. Сёньня в Масквы прыбыла цэнтральная камісія па сустрачы «Красіна» у складзе нам. нач. палеграных сіл СССР т. Алісьвіса, члена прэзыдыуму Асабінхіму Вароб'ева, члена калегіі НКП Палуяна, рабочых маскоўскіх заводаў і палеграных ад НКП волінаў Зай...

ЛЕНІНГРАД, 3. Сёньня гандлёвым вырабаваньнем на водах выдзў вышэйшую ўзатароду таварыства — залатыя знакі — т. т. Самаллоўічу, Чухноўскаму, Эгэікіпажу ледакола «Красіна» ў поўным складзе.

ПА САВЕЦКІМ САЮЗЕ
 Гатовы спатнаць „Красіна“
 Залатыя знакі ўсім удзельнікам энолэдыцыі

ЛЕНІНГРАД, 4. Сёньня в Масквы прыбыла цэнтральная камісія па сустрачы «Красіна» у складзе нам. нач. палеграных сіл СССР т. Алісьвіса, члена прэзыдыуму Асабінхіму Вароб'ева, члена калегіі НКП Палуяна, рабочых маскоўскіх заводаў і палеграных ад НКП волінаў Зай...

Акт СССР затрымала французскае пасольства
 Зноў паўстае пытаньне аб аанісіах ПРАЗМ на

Ка фронце клясавае барацьбы

Англя-францускія адносіны
 Супольная падрыхтоўка па

прадстаўніка СССР у Варшаве т. Лізарава.

Справа Вайцэхоўскага будзе лухацца ў варшаўскім акру-

прадстаўнік польскага пракурары Бароўскі. Абаранцаў зго будзе старшынля лігі барачбы з бальшавізмам, адвакат Нядзелскі.

Зварот Пінсудскага

ВАРШАВА, 3. У сераду вечарам в Бухарэту ў Варшаву вярнуўся маршал Пінсудзі.

Напярэдадні забастоўкі падзінскіх тэкстыльшчыкаў?

ВАРШАВА, 3. Лодзінскія прамісловыя канчаткова адкінулі патрабаванні лодзінскіх тэкстыльшчыкаў аб павышэнні зарплат на 20 проц. У бліжэйшым дні будзе вырашана пытанне аб забастоўцы.

Засуджэнне 17 камсамольцаў ў Радаме

ВАРШАВА, 3. Радомскі акружовы суд прысудзіў 17 камсамольцаў да турмы на тэрмін ад аднаго да 3-х год. Спакойна выслушаймі прысуд, камсамольцы пакінулі залю суда з плячым «Інтернацыяналу».

Чыгуначная катастрофа

На ст. Старагарх (Памор'е) польскі таварны поезд наскочыў на транзітны нямецкі поезд. У польскім поезды разьбіты паравоз і тры вагоны, у нямецкім—адзін вагон.

Італьянская забастоўка

У шляхамым адзеле ст. Варшава-Прага 1-га кастрычніка г. г. пачалася італьянская забастоўка. Прычына забастоўкі—звальненне ад гэтага дня 50 рабочых і замер адміністрацыі звольніць яшчэ 90 рабочых ад 15-га кастрычніка. Рабочыя трэбуюць прыйма звольненых.

У Заходняй Беларусі

Ліквідацыя 5 катэдраў у віленскім універсітэце

Міністэрства асветы паставіла скасаванне 5 катэдраў на юрыдычным факультэце віленскага ўніверсітэту.

Арышты ў Рубяжэвічах

У м. Рубяжэвічах, Стаўпецкага павету, арыштавана двое па падазрэнні ў прыналежнасці да КПЗБ.

Арышт сябра гміннае рады

У м. Косаве, Палескага ваяводства, арыштаваны сябра Дзеляткаяскага гміннае рады, Слонімскага пав. А. Дзячка, заподозраны ў прыналежнасці да КПЗБ і актыўнай камуністычнай дзейнасці.

Шэсьць год катаргі

Віленскі акружны суд разглядаў пры зачынёных дзевярых справу студэнта віленскага ўніверсітэту Фрыдмана В., абвінавачанага ў выдзёніні палітэвант-каў з камсамольскаю ячэйкаю. Фрыдман засуджаны на 6 год катаргі з залічэннем 6-месячнае дасудовае адсідкі.

Гандлёвыя балянсы Польшчы ад 1924 г.

У 1924 г., у год уладзёння цвёрдае валюты, замежны гандаль Польшчы даў 91,9 млн. золотых дэфіцыту, у 1925 г.—719,1 млн. зл., у 1926 г. дзеля англійскае забастоўкі быў дадатні балянс у 381,4 млн. зл., у 1927 г. ізноў 191,4 млн. зл. дэфіцыту і нарэшце толькі за першыя паўгода 1928 г.—562,6 млн. зл. дэфіцыту.

За адну капейку—тры гады турмы

Акружны суд у Лодзі прыгаварыў нейкага М. Залашынскага на тры гады турмы за кражу 5 грошай (1 кап.) у пасажыра трамвая. Абвінавачаны тамачыў свой учынак крайняю галечкаю.

Апеляцыйны суд у Варшаве пасля перагляду справы засудзіў Залашынскага на год турмы.

Модна-ж абараняе польская буржуазія права прыватнае ўласнасці.

Забастоўка шаўцоў

У м. Астрог на Валыні пачалася забастоўка шаўцоў, якія трэбуюць 30 процантаў надбаўкі.

Забастоўка будаўнікоў у Варшаве

2-га кастрычніка ў Варшаве пачалася забастоўка рабочых на пабудове дому кааператыве «Фэнікс». Прычына забастоўкі—завышчаныя на зарплатце.

Зьезд паўстае пытанне аб адносінах ПНЗШ да СССР.—Толькі 4 дзяржавы далучыліся да пакту Келёга, іншыя дагэтуль яшчэ маюць намер

ВАШЫНГТОН, 3. Нота аб далучэнні СССР да пакту Келёга была атрымана французскім пасольствам у Вашынгтоне 29-га верасня, а перададана дзяржаўнаму дэпартаменту толькі 2-га кастрычніка. Ніякіх тлумачэнняў гэтага затрымання не даецца.

У дзяржаўным дэпартаманце заяўляюць, што акт далучэння СССР прыкладзены да арыгіналу дагавору і будзе прадстаўлен у сэнат для ратыфікацыі.

Каментуючы гэтае паведамленне, газеты зноў даюць запытанне, ці будзе ратыфікацыя дагавору сэнатам разам з актам далучэння СССР азначаць прызнанне СССР. У дзяржаўным дэпартаманце заяўляюць, што ратыфікацыя ня будзе азначаць прызнання.

Толькі Пэру, Румыніі, Ліберыі і СССР далучыліся да дагавору і ратыфікавалі сваё далучэнне ў канстытуцыйным парадку. Іншыя нацыі толькі паведамлілі аб сваім намере далучыцца.

3 48 запрошаных дзяржаў 35 паведамлілі Вашынгтон аб сваім намере далучыцца да дагавору, 10 дзяржаў не далі адказу, а Бразілія, Аргэнтыва і Чылі толькі пацьвердзілі атрыманыя запрашэння.

Справа тав. Кашэна рэакцыянэры пагражаюць расправаю

ПАРЫЖ, 2. Газета «Голуа» (рэакцыйная) паведамляе, што старшыня палаты Буйсон і бюро палаты разглядаюць пытанне, ці можа Кашэн выконваць далей функцыі дэпутата.

Справа ў тым, што артыкул 21-шых французскага грамадзянскага кодэксу гаворыць: «Французы, які без дазволу прэзідэнта рэспублікі паступіў на чужаземную вайсковую службу ці звязваўся з якой-небудзь чужаземнай вайскавой часцю, траціць французскае грамадзянства. Ён можа прыхаць ва Францыю толькі з дазволу прэзідэнта рэспублікі».

«Голуа» лічыць устаноўленым факт абрання Кашэна «ганаровым казаком Чырвонай Расіі» і бачыць у гэтым «сувязь з чужаземнай вайскавой часцю».

Заметка канчаецца пагрозай, што калі Кашэну ня будзе закрыт доступ у залю пасядзёння палаты ў залі вноўдзёцца «досыць згуртаваная большасць, якая не дазволіць гэтаму новаму масквічу адкрыць рот».

Зноў паўстанне ў Сірыі

ВЕНА, 3. Паводле атрыманых паведамленняў, у ваколіцах Дамаску зноў неспакойна. Двох правадыроў паўстання друаў, браты Катат, сфарміравалі атрад, які выступіў супроць плямён у даліне Гхута. Французскае войска блізкавала да іх, але, ня гледзячы на ўсе высілкі, не змогло захапіць паўстанцаў атрад. Атрад адступіў у глыбіню краіны.

Патрабаванні французскіх гарнякоў

ПАРЫЖ, 2. На заключным пасяджэнні зьезду Унітарнай федэрацыі французскага саюзу гарнякоў у Сэнт-Эт'ене была ўхвалена рэзалюцыя: 1) аб узмацненні прапаганды сярод чужаземных рабочых (на аснове патрабавання роўнасці чужаземных рабочых у правах з французскімі рабочымі); 2) рэзалюцыя, якая высювае патрабаванне прадастаўлення рабочым адукацыі з захаваннем пэніі, пры чым для рабочых, працуючых пад зямлёй, водную пэнію сіладаць 24 дні, а для рабочых, працуючых над зямлёй—13 дзён; 3) рэзалюцыя, якая проціставіць капіталістычнай рацыялізацыі патрабаванне 8-гадзіннага рабочага дня, павышэння заробатнай платы і адміністрацыйнае звышнормаванне прац.

Зьезд ўхваліў панаданыя аб адрэацыі ў СССР дэлегацыя для знамялення з умовамі працы.

Брудныя справы рэфармістых

ПАРЫЖ, 3. Працягваючы барацьбу супроць забастоўкі ў Лілі, рэфармісты зрываюць плякаты ўнітарнага саюзу і абліччым усеагульнай забастоўкі на 2-га кастрычніка.

«Журналь» паведамляе, што сцены дамоў Лілі заліены плякатамі рэфармістых, якія гавораць: «Патрабаванне аб набавіцці толькі заціка. Забастоўка, абвешчана ўнітарным саюзам, мае палітычны характар. Праціўце далей, ми будзем працяваць перагаворы».

Памочнік мэра гораду Рубэ, сакратар мясцовага рэфармісцкага саюзу тэкстыльшчыкаў, заявіў карэспандэнту «Журналь»:

«Мы не падпарадкаемся распадарожжэнню Масквы і не далучымся да забастоўкі».

Унітарная канфедэрацыя працы за ліліскае рабочыя ўстанавіць самаабарона дэпартэменту пад назвай «падатак перамогі» ў размеры 2 франкаў у тыдзень да канца канфлікту.

Французская секцыя Менэрабому і інш. рабочыя арганізацыі друкуюць адозвы аб аказанні бастуючым маральнага і матэрыяльнага падтрыманьня.

Усё яшчэ грызучца

ПЕКІН, 3. Як паведамляюць паміж Ён Сі-шанам і Бай Цаун-чы выкрыты спрэчкі з прычыны жадання апошняга назначыць свайго чалавека на пасаду дырэктара праўлення Пекін-Мукдэнскай чыгункі. У сучасны момант пасада гэта зайята асобай, блізкай да Ён Сі-шана.

ПЕКІН, 3. З Мукдэну паведамляюць, што ў Дубань-Гірынскай правінцыі Чжан Цэо-сян дамагаецца сваёй адстаўкі. Чжан Цэо-сян з жалем канстатуе адсутнасць адзінства сярод кіруючых дзельцоў Мукдэну і лічыць неабходным, каб Манчжурія перайшла пад уладу нанкінскага ўраду. У адваротным выпадку, па яго думцы, Манчжурія чакае нямінучай катастрофа.

З японскіх крыніц паведамляюць, што ў Гірынскай правінцыі расьце сепаратысцкі рух. Гірынскія аўтанамістыя не падпарадкоўваюцца ўладзе Чжан Цэо-сяна і вядуць супроць яго барадзбу.

Супольная падрыхтоўка да паветранае вайны

ЛЕНДАН, 3. Дыплематычны наглядальнік «Сэнды Уорнер», які піша пад псеўданімам Аўт Пост, катэгарычна заяўляе, што авіяцыйная згода паміж Англіяй і Францыяй існуе, хаця, можа быць яна і не зафіксавана ў дакуманце ва солідарна і пачаткам. «Вайна, да якой рыхтуюцца авіяцыя Англіі і Францыі,—піша Аўт Пост,—будзе не абарончай, а наступальнай. Яны рыхтуюцца да паветраных баўў не над Лёнданам і не ў ваколіцах яго, а дзе-небудзь, у вялікай адлегласці». У доках Аўт Пост, зазначае, што ў англійскай авіяцыі ёсць такія самалёты, як боксавоз «Хоўтэр-Хорсылі», які ўстаўвае на іпаркасыд адвацішпаму «Фэры Фокс», але затым прыгодны для бесьперашчынага пералётаў у Індыю. Акрамя таго, міністэрствам авіяцыі зроблен заказ на манашаля «Фэры Нойр», які можа патрымацца ў паветры тры сутак.

Зьмест згоды па-ранейшаму трымаецца ў сакрэце

ПАРЫЖ, 2. Агэнцтва Гавас паведамляе: «На вясідзёньні рады міністэраў Брыян зрабіў даклад аб перагаворах з англійскім урадам па пытанні аб аўблікаваньні англа-французскае згоды».

Як паведаміў Брыян, англійскі ўрад не згадзіцца на аўблікаваньне згоды відавочна да атрымання канчатковага адказу ад Японіі і Італіі. Брыян дамагаецца перад англійскім ўрадам паскорыць аўблікаваньне згоды, каб расьсеяць ўсякія непараўменні з урадам Злучаных Штатаў. Відавочна, Брыян абмажуецца тым, што прадаставіць экспертам, якія складваюць падрыхтоўваю камісію да канферэнцыі па разбраеньні, клопаты аб аднаўленьні дыскусіі ў пажаданы момант».

У братніх кампартыях

Даклад аб VI кангрэсе Камінтэрну на сходзе Уоркерс-Парты

НЬЮ-ЁРК, 3. У Нью-Ёрку адбыўся сход членаў Уоркерс Парты (амэрыканскае кампартыя), на якім сакратар партыі Лаўстэн зрабіў даклад аб 6-м кангрэсе Камінтэрну. У сваім дакладзе Лаўстэн падкрэсьліў ваенную небяспеку.

Чэха-словацкая кампартыя выпраўляе свае памылкі

ПРАГА, 2. ЦК Чэха-словацкай кампартыі аўблікаваў адозвы, у якой прызнае грунтоўнымі напрокі, якія ёсьць у нядаўнім лісьце Выканкому Камінтэрну. Адозва прызнае што апартуістычныя тэндэнцыі ў партыі, а таксама і правад правядзеньня «чырвонага дня», выклікалі крызіс у партыі, які падвоіўся ў выніку ўшыўу правых элемэнтаў партыі. Адозва дамагаецца новай арыентацыі.

Палёт новага нямецкага цэпеліна

БЭРЛІН, 3. Новы цэпелін, які выляцеў учора з Фрыдрыхсгафэну ў напрамку на захад, пералаяць праз галіндакую мяжу, потым праз Паўночнае мора, праляцеў над Лаўстэфтам (Англія) і ўваўшы курс на Нямеччыну, апусціўся ў Фрыдрыхсгафэне а 17-й гадзіне 30 хвілін. Цэпелін знаходзіўся ў паветры 34 з паловай гадзіны.

Палюна, рабочыя маскоўскіх заводаў і дэлегацыі ад ЦК водніка. Заўтра ралідай камісія выяжджае ў мора на эскадронным мінаносцы.

ЛЕНІНГРАД, 4. Цэнтральны са-

Тав. Сталін вярнуўся з водпуску

МАСКВА, 4. Т. Сталін 3-га кастрычніка вярнуўся ў Маскву з водпуску і прыступіў да выканання сваіх абавязкаў.

Шэсьць чыгуначных майстэрняў пераходзяць на 7 гадзін працы

МАСКВА, 3. Пленум ЦК саюзу чыгуначнікаў вызначыў 6-цімесячны тэрмін для падрыхтоўкі шасці гадоўных майстэрняў да пераводу на 7-гадзінны рабочы дзень ў 1928-29 г.; такі-ж тэрмін устаноўлен для практычнага пра-відзеньня гэтага мерапрыемства.

З прычым выкрыты частныя парушэнні генэральных дагавораў паміж НКШЗ і ЦК саюзу чыгуначнікаў, пленум лічыць метагодным ў выглядзе вопыту стварыць на пасоных пра-ёмствах правяральны камісіі для кантролю за ажыццяўленьнем гэнда-гаваруў.

Забойства селькора

ПЕРМ, 4. У вёсцы Бэрднікі, Ільлінскага раёну, ноччу ў сваёй хаце выстралам у вако забіты селькор газэты «Страда» Галдобін. Галдобін вёў упартую барацьбу з кулакамі, выкрываючы іх дзеянні ў сваіх за-метках. Галдобін неаднокрэат атрымліваў апаніямныя лісты з прапанова-ваю спыніць работу, і з пагрозаю расправы.

Пасьлядоўцы лударвайскіх лупцавальнікаў

ІЖЭЎСК, 4. Арганізатары лудар-вайскага лупцаваньня знайшлі пась-лядоўцаў у вёсцы Сярадня-Вень-ня, Іжэўскага павету. Тут нядаўна, па ініцыятыве кулака Міхеява былі вылушчаваны тры чалавекі. Аб зда-раньні паведаміў выканком бядняк. Пачата сьледства.

ВЭНІЗЭЛОС ПАДАРОЖНІЧАЕ

Што патрабуе Грэцыя за далучэнне да антысавецкага блёку?—Перагаворы з юга-слаўскім міністрам

ЛЕНДАН, 3. Асьвядомленыя колі сьхільны лічыць, што Вэнізэлос на-ехаў у Лёндан і Парыж з мэтай да-біцца англа-французскага гадтры-манья грэцкіх пратэній на Доде-кац-е (архыпэлаг у Эгейскім моры, частка выспаў якога належыць Грэ-цыі, а частка—іншым дзяржавам), уазамен чаго Грэцыя згодзіцца аказ-ваць усямернае садзейнічаньне ан-гла-французскім плянам на Балканах і далучыцца да антысавецкага блё-ку.

ПАРЫЖ, 3. Калі Вэнізэлос вара-чаўся ў Лёндану ў Бэларград ён зноў спыніўся ў Парыжы, дзе яшчэ раз меў гутарку з юга-слаўскім міністрам

ЛЕНІНГРАД, 2. Сельня гадзінны порт атрымаў радыёграму ад «Кра-сіна», у якой паведамляецца, што ледокол праходзіць зараз каля вяс-шы Готлянд.

Выкрыты сакрэт замежных фірмаў

ЛЕНІНГРАД, 2. Пасля двухгадовах іспытаў у Ленінградскім інжынер-ным інстытуце, а потым і ў вытвор-біо «Центрогидростроа» знойдзён спосаб вырабу драўляных вадаправод-ных труб, які да гэтага часу зьяўляў-ся вытворчым сакрэтам некаторых заграйчных фірмаў. Пачаты выраб драўляных труб для цэляфінацыі Масквы

Падрыхтоўка да перавыбар-раў саветаў

УЛЬЯНАУСК, 4. Разгортваецца падрыхтоўка да перавыбару саветаў. Утворана акруговая камісія. Арганізацыя камісіі раённыя і сельскія. Справаздачна-перавыбар-чая кампанія пачнецца ў сьнежні месяцы.

Пуск у ход 9 новых за-водаў

САМАРАНД, 3. Пущчаны ў рух першыя 9 баваўчына ачышчальных заводаў. У працягу бліжэйшага ты-дню пачнуць працаваць яшчэ 36, пуск якіх затрымаўся познім па-ступленьнем сямру. Тэрмы выха-ды валакна паказалі, што баваўна сьлетыгта ўрадкам ў якасных адно-сінах лепшая за леташнюю. Паводле вестак з месц, надвор'е спрыяе да-сьняваньню баваўны.

Ліквідацыя палюскае „ар-целі“

КАЗАНЬ, 4. Па ініцыятыве друку, прэзідыум татарскага ЦК пастана-віў распусьціць с-г. працоўную ар-целі «Коласўскі хутар», пад відам якой хавалася рэлігійная вобшчына, якая эксплёатавала сялянства. У зьвязку са злучанай дзейнасцю кіраўнікоў арцелі пракурор вядзе тэрміновае расьсьледваньне

У Літве

РАЗВАЛ ЛІТОЎСКАЕ ХА-ДЭЦЫ

Праводыр літоўскіх хадэцаў («хры-сьціянскіх дэмакратаў») Бруповіч кідае палітычную дзейнасць і сыяжджае за граніцу.

ЭПІДЭМІЯ ТЫФУСУ ў ВОРНЯХ

У нацэнтрацыйным лягэры ў Ворнях сярод крмінальных вязьняў пачалося эпідэмія тыфусу, якая хутка пераінула-лася і ў бараі ізалітэрыяваленых. За некалькі апошніх дзён верасня заха-рэла 40 чалавек.

Да ведама дэлегатаў VIII-га ўсебеларускага зьезду саюзу будаўнікоў

РЭГІСТРАЦЫЯ ДЭЛЕГАТАў VIII УСЕБЕЛАРУС-КАГА ЗЬЕЗДУ БУДАЎНІКОЎ

адбываецца ў памяшканьні ЦП саюзу (пляц Волі, дом працы, 3 павер-пакой № 3) 5 кастрычніка а 7 гадз. раніца.

Прыбываючыя ў Менск дэлегаты VIII усебеларускага зьезду саюзу будаўнікоў павінны накіроўвацца ў 2-ю Савецкую гасцініцу (б. Эўро-ропа)—пляц Волі.

Адчывеньне VIII зьезду адбудзецца 5-га кастрычніка, а 7 гадз. увеч. у памяшканьні клубу саўгандальскаслужачых (вуг. вул. Камуністычнай і Энгельса)

Арганізацыйная камісія.

ГЭРОІ НЬЮ-БЭДФОРДУ

Героічным старонкі ўіснае ў гісторыю рабочага руху забастоўка тэкстыльчыкаў у Нью-Бэдфордзе і Фоль-Рывэр у штаце Масачузэцтс (Злучаныя Штаты).

У Нью-Бэдфордзе, дзе забастоўка ўжо працягвалася больш 5 месяцаў, бастуе 28 тысяч рабочых. У Фоль-Рывэра толькі на днях быў вакіт да забастоўкі і ўжо тысячы рабочых далучыліся да яе. Магутны апарат «тэкстыльнага барона», іх паліцыі, іх нацыянальнай гвардыі, іх судзьдзі і суды—усё мабілізавана супроць бастуючых. Пінеты бастуючых сістэматычна разганяюцца паліцыяй.

Нью-Бэдфордкаія ўлады, не адважыўшыся масовай паліцыяй, выклікалі падмацаваныя з суседніх гарадоў: Кэмбрыджу, Вастону, Фоль-Рывэру, Броктоны і інш. Але калі і гэтыя паліцэйскія атрады аказаліся неапаганымі, тэкстыльчыкі бароны выклікалі нацыянальную гвардыю, якая са штыкамі і заражанымі стрэльбамі выступіла супроць мірнага забастовачнага сходу.

Ліч арыштаў у Нью-Бэдфордзе ўжо перавышае тысячу чалавек. Многія рабочыя арыштоўваюцца па некалькі разоў. Больш 600 рабочых прысуджаны да турмнага зьняволеня ў адным Нью-Бэдфордзе. Грашовыя штрафы даходзяць да тысячы далараў. Сума залогаў, унесеныя для вызваленьня зьняволеных, ужо перавысіла чвэрць мільёну далараў. Адна судзьдзя ў Фоль-Рывэра асабліва адначыўся: ён пастанаўіў, што залог, унесены за вызваленьне з турмы рабочага застанецца ў судовай касе на выпадак, калі ён яшчэ раз будзе арыштаваны.

Надаўна арыштаваны старшыня саюзу тэкстыльчыкаў Нью-Бэдфорду—Вільям Мэрдо, які толькі што вышаў з турмы. Рабочы Батэльхэ, насля 30 дзён турмы, вноў арыштаваны. Гэта яго дзевяты арышт. Марыя Валэнта, актыўная работніца, ужо 5 раз сядзела ў турме.

Амерыканская «Чырвоная дэпартэмант» выдэе абарону тэкстыльчых работніц, і арганізуе грашовыя зборы для аплаты юрысты.

РОЗНАЕ

**** БРУСЭЛЬ.** Вольгіфікі капітан авіяцыі Віалі Канэн, у якога ампутавана адна нага спочыў надаўна з парашутом з вышыні ў 6.000 мэтраў і паставіў аўрапейскі рэкорд вышыні скачкі з самалёту.

**** МАДРЫД.** У Гішпаніі прынята на ўзбраенне новал гармата адка якой зьведзена амаль што да нуля, чым забяспечваецца магчымасьць стральбы з гэтай гарматы з самалётаў.

**** ПЕНІН.** Тут адначасеца надзвычайна павялічэньне самагубстваў, якое набывае характар эпідэміі, галоўным чынам сярод беспрацоўных чыноўнікаў.

**** ПАРЫЖ.** Забаронена ва ўсёй Францыі распаўсюджваньне нямецкай камуністычнай газэты «Ротэ Фанэ».

**** ДУРБАН.** (Індыя). На ангельскім параходзе, які прывёў з Брытанскай Гвіяны індыйскіх рабочых зьнішчана 24 групы—ахвяр жахлівых умоў перавозу.

Рыхтавацца да „дня ўраджаю“

У гэтым годзе сьвята «дня ўраджаю» павінна прайсьці пад лэўнагамі хмізацыі сельскае гаспадаркі і павышэньня ўраджайнасьці. З прычыны гэтага надзвычайна іскрапа павінна быць паказана роля мінеральных угнаваньняў у справе павышэньня ўраджайнасьці. З гэтай мэтай Асаваіхім заклікаецца прымаць шырокі ўдзел у правядзеньні сьвята «дня ўраджаю». На фоне шырокай народнай урачыстасьці Асаваіхім павінен іскрапа паказаць свае заданьні на толькі як арганізацыя па садзейнічаны абарону краіны, але таксама ў справе разьвіцьця сельскае гаспадаркі.

14-га кастрычніка ў «дзень ўраджаю» мы пакажам нашы дасягненьні на ўзаемнае сацыялістычных арганізацыяў у сельскай гаспадарцы, зь вылучэньнем больш пасьпяховых

**** АТЭНЫ.** У Карыфе зноў адарылася землятрасеньне настолькі моцнае, што разбурыла рад дамоў, пабудаваных пасля нядаўняга землятрасеньня.

ПАРЫЖ. Паблізу Кэмпэра здарылася катастрофа з аўтамабілем, у якім ехалі віцэ-старшыня французскай палаты дэпутатаў Буію-Афон і сенатар Лэгар. У Буію-Афона пераломана левая, а сенатар Лэгар быў цяжка паранены і ў хутнім часе памёр ад атрыманых ран.

БЭРЛІН. Новы дырэжабль «Граф Цэполін» выляцеў у вялікі рэйнд над Нямеччынай. Аднак, з прычыны дрэннага надвор'я, дырэжабль зьмяніў курс. Далейшы маршрут дырэжабілю пакуль невядомы.

ЛЭНДАН. З прычыны нядаўніх выпадкоў піратава, параходы «Ануры» і «Намоан», што вышлі ў Кітай, маюць на борце ўзброеную варту.

- 1) Калі ў арганізацыі не прымаюць удзел усе масовыя працоўнікі, настаўніцтва, камсамольцы, а таксама і масовыя ўстановамі і арганізацыі;
- 2) Калі сялянскія экспанаты рыхтуюцца загадзя (за 1 з пал.—2 мес.);
- 3) Калі ў часе выстаўкі тлумачоны па экспанатах даюць самі сяляне;
- 4) Калі на выстаўцы паказваецца праца асобных сельска-гаспадарчых жыхароў і прылад;
- 5) Калі на выстаўцы побач з экспанатамі па сельскай гаспадарцы паказваюцца экспанаты прамісловасьці;
- 6) Калі побач з сялянскімі

Наварце бальшавіцкай партыйнасьці

Год дзейнасьці Менскай АКК па барацьбе з хваравітымі зьявішчамі ў акрпартарганізацыі

Апошні пленум Менскай АКК, які адбыўся ў апошніх лічбах верасьня, заслухаў даклад тав. Жуковіча аб працы партроен АКК за час 11-га кастрычніка 1927 году па 15-га верасьня бягучага году.

Барацьба з парушэньнямі бальшавіцкага адзінства

Пра іх бадай што няма ніякай тэорыі ўспынаць, бо ўся арганізацыя стаіць цьвёрда на бальшавіцка-ленинскім плянх, апавычэньні і арганізацыяна разьбіта. Але паколькі кантрольная камісія ў перыядзе сваёй дзейнасьці правяла вялікую работу па барацьбе з апазыцыйнымі ўхіламі, ня лішнім будзе ўспомініць і аб іх.

Колькі іх і хто яны такія? За справадзеньні перыяд АКК разьлічана 32 справы апазыцыйнараў. З іх 20 асоб выключаны з радоў партыі, да 9 данасаваны розныя партнакаранны і тры рэабілітаваны. Па сацыяльным стане яны падзяляюцца так: 16 рабочых, 14 служачых і двое сялян. Па адукацыі: з вышэйшай і сярэдняй асьветаі—15, з ніжэйшай і хатняй—17 чалавек. Выхадцаў з іншых партыі—9 чалавек, з Вунду—8 і меншавіцкай—1 чалавек. Па сацыяльным стане больш як 50 проц. зьяўляюцца служачымі, вучнямі і настаўнікамі, бо частка ў прыватнае лічбе вучэньня кваліфікаваны, як рабочыя. Па стажы значная частка маладых членаў партыі з 1921-28 г.

АКК правяла вялікую работу па барацьбе з прасочваньнем у партарганізацыю траіцкіх настрою, яна ўзяла ў адносінах да тых таварышоў, якія пахінуліся, рад мерапрыемстваў выхаваўчага характару і толькі там, дзе гэтыя мерапрыемствы не давалі адпаведных вынікаў, вымушана была накладаць партыйныя пакараньні.

Хваравітыя зьявішчы ў партарганізацыі

У параўнаньні з мінулым годам колькасць спраў па антыпартыйных учынках павялічылася. Гэта тлумачыцца ня столькі ўзрастаньнем антыпартыйных учынкаў, колькі ўзмацненьнем працы на выяўленьні хваравітых зьявішч і большым рэагаваньнем на іх. Усё што гавораць лічбы аб антыпартыйных учынках. За час з 3-га сьнежня 1926 году па кастрычнік 1927 году спраў аб п'янстве было 26, а з кастрычніка 1927 году па 15-га верасьня 1928 г.—88. Спраў за расфарту ў мінулым годзе за памянёны перыяд было 8, а ў гэтым—29. Аб рэлігійных абрадах: летась—3, сёлета—20. Аб партыйна-трыманьні, палатой расфартунасьці летась ня было ніводнай справы, а сёлета па першай—15, а па другой—14 спраў. Усяго спраў летась было 94, сёлета разам з 32 справамі апазыцыйнараў—268.

П'янства, а ад яго і іншыя антыпартыйныя учынкы

Першае месца сярод хваравітых зьявішч у партарганізацыі займае п'янства ва ўсіх яго прыяках, а з ім звязаны і другія антыпартыйныя учынкы палатой расфартунасьці, расфарту і г. д. (109 спраў з агульнага ліку 268). Найбольшы процант таварышоў, якія сістэматычна п'юць,

прыпадае на ячэйкі савецкіх устаноў, перыядычна на вытворчых (пры атрымальні пансіі). У вясковых раёнах на ячэйкі савецкіх гаспадарак і тых, якія знаходзяцца ў раённых цэнтрах, як у горадзе, так і ў вёсцы значная колькасць спраў аб п'янстве прыпадае на партыйцаў—адказных працоўнікаў.

У дакладзе тав. Жуковіч прыводзіў больш характэрныя справы, якія разглядала за справадзеньні перыяд АКК.

— Старшыня ЦП саюзу будаўнікоў, будучы на вьездзе ў Вабруйску, напіўшыся, звязваўся з працытуткай і быў затрыманы міліцыяй.

Нарсудзьдзя 1-га участка г. Менску Сокалаў, напіўшыся, узяў з рамізьнікамі скандал, і, як нарсудзьдзя, даў афіцыйнае прадпісаньне міліцыянэру, каб ён склаў на рамізьніка пратакол.

Дырэктар сьпірта-гарэлачнага заводу Гусаім сістэматычна п'янстваў, завёў ва ўстанове сямейнасьць, прымаў знаёмых на работу, учынаў расфарту і г. д.

У Вягомльскім раёне загадчык грашовай часткі Жалтоўскі па глебе выпівак аслабляў куладкія гаспадаркі ад с.г. падатку. У Сьмілавіцкім раёне загадчык камгасам расфарту 1.200 руб. на п'янства з чужым элемэнтам.

Тут справа і Пleshчаницкіх раённых працоўнікаў.

У гэтым годзе АКК спецыяльна займалася вывучэньнем гэтага гатунку партыйных праступкаў: былі абследаваны чатыры раёны, у якіх горш за ўсё было распаўсюджана гэтае зло: Зэмбінскі, Пleshчаницкі, Астрашчыцка-Гарадзецкі і Вягомльскі. Абследаваньне выявіла, што п'янствам наладжваньня палоек у большасьці служачэ пралетарскія сьвяты, сьвяткаваньні юбілеяў і прыводы адказных працоўнікаў. Пасьля афіцыйных вечароў звычайна наладжваюцца грунаваньня палойкі на квэтрах, ініцыятарамі якіх у большасьці зьяўляюцца раённых працоўнікаў.

У сувязі з гэтымі хваравітымі зьявішчамі ў арганізацыі, АКК разам з акругокам разаслаў ліст усім райкомам, у якім прапанавалі завастрыць гэта пытаньне на пленумах райкомам і закрытых сходах партарганізацыі, забараніўшы ўсюкі афіцыйныя вечары з сьпіртусовымі напіткамі і прапанавала ўзмацніць меры партыйнага пакараньня за п'янства, палатую расфартунасьць, расфарту і інш.

Выкаранялі рэлігійныя абрады

Мелі месца ў арганізацыі і выпадкі ўтварэньня рэлігійных абрадаў членамі партыі, у прыватнасьці абраваўня.

АКК вивучыла і гэта пытаньне. Справы аб рэлігійных абрадах прыпадаюць на членаў і кандыдатаў партыі, рабочых і сялян, і зусім адсутнічаюць сярод іншых сацыяльных груп. Тлумачыцца гэта нізкім культурным узроўнем гэтай групы партыйцаў.

Аднак, былі выпадкі, калі сьведомыя члены партыі ўчынілі над сваімі дзецьмі рэлігійныя абрады. Дырэктар Белдзяржбудаўніцтва Палыкоў, утварыўшы абраваўня над сваім дзіцём, анукаў ячэйку і райком. Ён ім павадаў, што на гэта атрымаў

дазвол ад мэдычных устаноў, што гэта выклікалася неабходнасьцю.

Галоўнымі прычынамі, якія штурхаюць партыйцаў учыняць рэлігійныя абрады, зьяўляюцца: уплыў сям'і, сябры якой рэлігійна настроены і малакультурнасьць партыйцаў.

Мелі месца і ськлокі

Ськлокі, галоўным чынам, наглядальні сярод партыйцаў ячэек савецкіх устаноў. Яны вынікалі на глебе кар'ерызму і ў некаторых выпадках на глебе міжпартыйнальных адносінаў.

У ячэйцы Белларка наглядальні апазыцыйнае безспарнадарчасць: расфарту даходзіла да 19.000 руб. Калі гэта справа выплыла наверх, узялася ськлока, у якую была ўцягнута амаль уся ячэйка. Пры гэтым пачаліся групкі на паўпартыйнага аднацінцы: вакол загадчыка ларка Струцінскага—беларусы і расійцы, а вакол сакратара ячэйкі Крышчэвіна—яўрэй.

У АКК было павашана рад пісьмовых і вусных заяў аб праследваньнях на паўпартыйнага глебе. Так, загадчык млынш тав. Кан'як—яўрэй—заявіў, што дырэктар Менскага праміу М. Магаровіч—беларус—хота яго вышчы на паўпартыйнага глебе.

Ськлока на грунце кар'ерызму наглядальні ў ячэйцы Саўгандальфлэту, дзе адна частка партыйцаў грунавалася вакол дырэктара, а другая вакол яго намесніка, які меў у дырэктары.

Ня спыняліся і перад выключэньнем

З агульнай колькасці прыцягнутых да адказнасьці 268 партыйцаў выключана з радоў партыі 136 асоб. Да іншых данасаваны розныя меры партнакараньня.

У процантных адносінах да ўдзелнае вагі адпаведнай сацыяльнай групы ў партарганізацыі менш падпала партнакараньня і выключана партыйцаў—рабочых і сялян і зьзнана павялічваюцца процант служачых і інш.

З агульнага ліку разгледжаных АКК спраў наданы апэляцыі ў ЦКК на 67 спраў.

Па ініцыятыве АКК з агульнай колькасці 268 спраў разгледжана 142, а іншыя ў нарадку пацьверджаньня пастаноў райкомаў і разгледу апэляцыі.

Рэагаваць сваячасова на кожную справу

Адным з вялікіх недахопаў па барацьбе з хваравітымі зьявішчамі з боку ячэек і райкомаў зьяўляецца тое, што яны падчас зацягваюць справы з дасылкай у КК на 3-6 месяцаў. Часамі-ж недастаткова фармулююць абвінавачваньне, што затрымаў разглед справы і выклікае трату працы і часу на дадатковае высвятленьне.

А гэта усё ня можа не зацягваць разглед справы і выклікае трату працы і часу на дадатковае высвятленьне.

Ячэйкам і райкомам трэба сваячасова рэагаваць на кожную справу, узмацніўшы папярэдзальныя мэталы барацьбы з хваравітымі зьявішчамі.

Супроць глушыцеляў самакрытыкі

На многіх заводах адміністрацыя не праводзіць у жыццё пастаноў вытворчых нарад, не прыслухоўваецца да каштоўных прапановаў рабочых. У выніку ў рабочых зьяўляецца апатыя, бязважнасьць да вытворчых нарад.

Насьценныя газэты, якія граюць вялікую ролю ў барацьбе з недахопамі, патрапляюць на абурэньні адносіны да іх. Восьць, напрыклад, факты, калі на працягу году было зьмешчана ў насьценнага звыш 500 заматак, якія закралі розныя недахопы на прадпрыемстве, але ні на адну заматку адміністрацыя ня быў даны адказ. Вось гэта і ёсьць тое самае спусташэньне творчага значэньня самакрытыкі, супроць якой трэба абуратца з усёй сілай. Партыя ў свой час дакладна адначыла лінію ў гэтым сэнсе. На VII зьездзе партыі пры абгаварэньні пытаньня аб значэньні друку была ўнесена такая пастанова: «Асобы або ўстановы, аб дзевяных якіх гаворыцца ў друку, павінны ў хутні тэрміны даць на старонках гэтай-жа газэты дзелавое фактычнае абьяржэньне або паказаць аб выпраўленьнях недахопаў і памылках. У выпадку, калі такое абьяржэньне або паказаньне не зьявіцца, рэвалюцыйны трыбунал узбуджае справу супроць памянёных асоб або ўстановаў».

Да 60 проц. выяўленых заматак у друку застаюцца без адкаў. Усе гэтыя факты гавораць аб пагрозе, што самакрытыка абярнецца ў пустое і шкоднае балбатараньне, бо нам патрэбна самакрытыка не даяла самакрытыкі, а самакрытыка павінна быць сродкам ператварэньня мас у дадатковую творчую энэргію ў нашым будаўніцтве.

Тадзі зраўмела, чаму пленум ЦКК асабіва завастрыў у сваіх пастановах пытаньне аб важнасьці рэалізацыі прапавітых рабочых, прапанаваных: «Прыцягваць да самай жорсткай адказнасьці асоб, якія самі ўіскаюць або дапушчваюць удіканьне за самакрытыку рабочых і работніц, рабкораў, работнікаў вытворчых нарад, кантрольных камісіяў».

Павесць рашучую барацьбу, здымаючы з работ і прыцягваючы да строгай адказнасьці тых работнікаў, якія ігнаруюць прапановы рабочых

работніц і служачых, накіраваныя да павышэньня вытворчасьці, або ствараюць цяганіну пры правядзеньні ў жыццё гэтых прапановаў».

Да гэтага часу яшчэ шмат для каго зьяўляецца спрэчным вядомае палажэньне т. Сталіна аб тым, што калі крытыка рабочых мае 5 проц. праўды, дык і такая крытыка карысна. Многія схільны з гэтага рабіць велікі папярэдаўні вывады, якія прыводзяць да раду скажліваці, у прыватнасьці, у практыцы друку. Але калі можна і навіны падтрымліваць такую крытыку рабочых, якая дае паказаньні на недахопы, але ня мае ўсіх 100 проц. лэказаў і пацьверджаньняў, дык не гэта адгэтуль падыходзіць да друку, апраўдваючы лэкаважнасьць у зьмяшчэньні артыкулаў і заматак. Друк ужо зрабіў вялікую работу ў сэнсе разьвіцьця самакрытыкі. Ліч карэспандэцыя рабочых узрастае ў 2—3, а часамі і ў 5 раз. Друкам шмат выкрыта буйных недахопаў і прыняты захады да іх выпраўленьня. Аднак, побач з гэтым у друку ёсьць у радзе выпадкаў і хворыя бакі. Сьпасаўнасьць, галасьлівасьць, палымаваньне, замест спакойнага і грунтоўнага выяўленьня фактаў і памылкаў асоб па прынцыпе «ня глядзячы на асобы», замоўчваньне абьяржэньняў у тых выпадках, калі дапушчаны памылкі. На ўсе гэтыя недахопы пастановамі ЦКК зьвернута ўвага. Нельга думаць, што друк не мае адказнасьці, або яна меншая, чым у гаспадарніка і ў любога работніка: за справу, якая выконваецца друкам, яе работнікі нясуць такую-ж поўную адказнасьць, як і кожны другі за сваю справу. Вось чаму нельга дапусьціць, каб работнікі друку падмянілі сабою рабочую самакрытыку і дапушчалі няправільнае зьмяшчэньне заматак. Вязумоўна, памылкі нямінуць, але трэба імкнуцца зьвесці іх да мінімуму, а там, дзе яны дапушчаны, зараз-жа іх выпраўляць, ня толькі пад націскам кіруючых органаў, як гэта часта ў нас зьдараецца, а па ўласнай ініцыятыве. Гэта павысіць і яе аўтарытэт сярод мас і будзе выхавальна пацупіць адказнасьці сярод рабкораў, чья роля асабіва важна ў справе ўзмацненьня і сувязі друку з рабочымі масамі.

Д. Лебедзь.

Культурны паход

Каля 2.000 няпісьменных і малапісьменных ужо навучаюцца грамаце.—Рабочыя заводу „Прафінтэрн“ адрабляюць на карысьць ліквідацыі няпісьменнасьці 2 гадзіны.

У сучасны момант праходзіць вучот няпісьменных і малапісьменных членаў саюзаў, ЖАКТ'у і іх утрыманцаў, які праводзіцца таварыствам «Прэч няпісьменнасьць» супольна з камсамольскімі ячэйкамі.

На сёньнешні дзень вучот няпісьменных і малапісьменных закончаны па наступных саюзах: мэдалпраці, металістых, тэкстыльчыкаў, транспартнікаў, хэмікаў, камунальнікаў, харчавікоў і нархарт. Усяго па гэтых саюзах выдзела 1.443 няпісьменных і малапісьменных, апрача ўтрыманцаў. Найбольшы лік няпісьменных прыпадае на саюз нархарт.

Вучот па рэштцы саюзаў будзе закончаны не пазьней 8 кастрычніка.

Глухла яшчэ ў 1926-27 годзе, зараз зьявіўся з месічкікам за грамату зноў пачалі працаваць.

Па раёнах Менскай акругі праца па барацьбе з няпісьменнасьцю таксама разгарнулася, асабіва па Заслаўскім, Смалевіцкім, Сьмілавіцкім, Халопеніцкім, Самавалавіцкім і Барысаўскім. У Барысаве ў радзе заводаў адбыліся спецыяльныя агульныя сходы па пытаньні аб месічкіку. Рабочыя заводу «Прафінтэрн» пастанаваі адпрацаваць на карысьць ліквідацыі няпісьменнасьці 2 гадзіны, рабочыя працалентэу ганчарніцаў—адну гадзіну. Па паказаных раёнах адбыліся таксама кружачныя зборы на карысьць ліквідацыі няпісьменнасьці.

Да 8-га з'езду будаўнікоў

6) Калі побач з сялянскімі экспанатамі выступаюць на выстаўцы экспанаты саўгасаў, калгасаў, даследчых станцый і ўстановаў;

7) Калі прэміі прысуджаюцца за лепшыя экспанаты з увадам сялян і зараз-жа выдаюцца;

8) Калі на выстаўцы бывае раздача сельск-гасп. літаратуры і лістовак, а тансама праводзяцца лекцыі і гутаркі аграрыямі.

Толькі агульнымі сіламі шэфскіх арганізацый, камсамольскіх ячэек, прафесійных арганізацый, настаўніцтва, сельска-гаспадарчай гурткаў мы зможам добра пабудаваць сельска-гасп. выстаўку і пасьпяхова прывесці сьвята «дня ўраджая».

Сяляне-культурыкі, сяляне-даследчыкі, саўгасы, калгасы, рыхтуйце экспанаты на выстаўкі.

П. Зяц.

Сьвіння адкрываецца 8-м ўсебеларускім зьезд будаўнікоў.

Штодзённая абарона інтарэсаў рабочых, рэгуляванне зарплат, тэрыфна-эканамічная работа, пабудова нізкае савазнае сеткі, набліжэньне савазнага арганізаў да рабочых, падрыхтоўка актыву, правядзеньне савазнага дэмакраты, шырокае разгортваньне культурна-масавай работы—вось тыя пытаньні, якія будучы шырока абгавораныя на зьездзе і якім будзе прысьвечаны даклад цэнтральнага праўленьня нашага саюзу.

Чарговыя задачы саюзу будаўнікоў, у сэнсе практычнага правядзеньня ў жыццё пастаноў VII ўсеагульнага з'езду нашага саюзу, будуць адбыты ў дакладзе цэнтральнага камітэту.

Цэнтральнае праўленьне і саважныя органы на месцах за мінулы перыяд зьвярталі ўвагу на разьвіццё вытворчасьці будаўнічых матэрыялаў, сявацасовы пачаткі і плавнае правядзеньне будаўнічых работ

І таму зусім невыпадкова ў парадак дня з'езду ўключаны даклады гаспадарчых арганізацый: Беларэжстрой і Беларэсу.

Свачасовая падрыхтоўка да будаўніцтва, пытаньне праектаваньня і арганізацыі будаўнічых работ зьдзяляюцца да гэтага часу слабым месцам нашых гаспадарчых арганізацый.

Зьезд правярць, наколькі правільна выдаюцца асыгнаваньні дзяржавай сродкі, наколькі выканана дырэктыва партыі і ўраду аб пачатку і аб'ёме будаўнічых работ.

Зьезд навінен намеціць рад далейшых мерапрыемстваў па зьніжэньні кошту будаўнічага індэксу.

На зьездзе будучы абгавораны таксама даклады Наркампрады і Галоўсацстраху

Саюз за мінулы перыяд прымаў значны ўдзел у справе абхону рынку будаўнічай рабочай сілы і аховы працы. Узмацнёныя карэспандэнцыйная сеткі, арганізацыя сэкцыяў будаўнікоў пры біржах працы дала станоўчыя вынікі.

Зьезд дэталіна прапрацуе пытаньні падрыхтоўкі кваліфікаванай рабочай сілы ў адпаведнасьці з пяцігадовым плянам разьвіцця будаўніцтва.

Пытаньні сацыяльнага страхаваньня будаўнічых рабочых, у сувязі з асаблівасьцямі будаўнічай вытворчасьці, да гэтага часу зьяўляюцца невыстарчальна зразумелымі для рабочага-будаўніка і набываюць вельмі важнае значэньне. Абслугоўваньне застрахованых на дарожным і шасэйным будаўніцтве патрабуе далейшага паліпшэньня пастаноўкі работ.

Зьезд з усёй сур'ёзнасьцю і дзелавой крытыкай падзьдзе да пытаньняў, якія стаюць у парадку дня.

КАВАЛЁУ.

Па ЖАКТах адлічылі на сьвечніку 351 напісьменных і 194 малапісьменных.

З і кастрычніка пачалі працаваць лікпункты срод членаў саюзу ўдзельнікаў, транспартнікаў, камунальнікаў, харчавікоў, пархарч, а таксама пры 8 ЖАКТах. Заняткі праводзяцца 2 разы ў тыдзень па 3 гадзіны. Кіраўнікамі лікпунктаў вылучаны члены таварыства «П. Н.», студэнты БДУ і камсамольцы.

На акраінах гораду (Ляхуўка, Собранка, Камароўка) будуць існаваць 2 лікпункты і 2 групы малапісьменных, акрамя палітасьветных лікпунктаў і груп.

Таварыства «П. Н.» узяло на свой кошт утрыманьне лікпунктаў прыгарадных саўгасаў. Усяго пры гэтых саўгасах арганізуюцца 6 лікпунктаў. Па радзе праўдзіемстваў, якія аб'ядноўваюць саюзамі камунальнікаў, транспартнікаў, мэтальнікаў і інш. праведзены сходы рабочых і служачых сумесна з ячэйкамі камсамолу па пытаньні аб месячніку за грамаду.

Месячнік значна ажыўіў працу ячэек таварыства «П. Н.». Нават ячэйкі ВСНГ, Наркамфіну, Наркамюсту, Дзярбанку, у якіх праца за-

стае часу амаль што нічога ня робіць. Да гэтых раёнаў адносіцца Племтанікі, Лагойскі, Пухавіцкі, Выгомыльскі, Вярэньскі, Койданаўскі.

Акруговы савет дагэтуль яшчэ ня мае ніякіх вестак аб іх працы па правядзеньні месячніка, ня мэтэжачы на тое, што апошні ўжо хутка скончыцца.

У заключэньні трэба адзначыць, што ў некаторых раёнах (Барысаў, Смаленічы) месячніку ўдзяляецца вельмі мала увагі з боку камсамольскіх арганізацый.

С. Г.

Акарыкатурылі культуры паход

Гэта было даўно. У кастрычніку 1914 году прышося мне баляеда песьня крапішчэўскай школы выгнана на Петраградзе і пачаваць у 10-кавечнай начлежы. У адной з такіх начлежак мне пачавацца ляжаць на агульным парох полеч з «прагарушым» студэнтам. Ён заняў курсу напаросу і разглядаў журналы таго часу, называючы і ня бачыў. Але я добра памятаю адзін маючы на журнале, на які я зьвярнуў увагу. Журнал быў карыкатурны.

Усе грамадзкія сьпіны чытаючы таго часу былі паказаны ў ім у самых прыемных позах, у тых позах, у якіх іх ведала жыццё, намалёваны яны былі ў самых дэспічных фарбах. У канцы журналу была паказана калёна рабочых з вейшым сьцягам. Рабочыя былі паказаны таксама ў лепшых позах, але... з другога боку

Мне паяма, таварыш чытач, дасягнула намалёваць табе позы і агульны выгляд рабочых, паказаных у тым журнале.

Васьмьдзе газету «Чырвоны Зьмен» (№ 109 за 3-Х г. г.)—орган ЦК ЛКСМБ і вы там на першай старонцы ўжываеце прыблізна аналягічную ілюстрацыю. Розьніца толькі ў тым, што над ілюстрацыяй «Чырвоны Зьмен» вярхоўнае судзьдзі пры вырашэньні іх канфліктаў. Ва ўсіх гэтых выпадках асноўным і рашучым зьяўляецца тое, што галоўнейшы імперыялістычны праціўнікі імкнуцца заняць найбольш выгоднае выточныя пазыцыі для ваеннага канфлікту, які рыхтуецца.

Трэба, аднак, мець на ўвазе наступнае. Англа-амерыканскі канфлікт вызначае галоўную лінію, па якой пройдзе фронт у будучай сусьветнай вайне. Але з гэтага зусім не вынікае, што англа-амерыканская вайна адірне сабой другі тур імперыялістычных войнаў, які стаіць на чарзе. Абодва суверэні вельмі моцныя, каб увязьцца ў бой першымі. Абодва маюць выстарчальную колькасць сьматэраў і «саюзнікаў», каб прадаставіць ім разыграць пачатак вайны, дзе-небудзь у баку ад вялікай лініі бою і, вразумела, спрабуюць гэтага дабіцца. Другое пытаньне, ці ўдасца ім гэта. Нарэшце, усе імперыялістычныя даклады ўяўляюць, што сусьветная вайна пагражае буржуазіі новым уздымам пралетарскіх рэвалюцый і калёніяльных паўстаньняў. І таму ўсе яны аднолькава зацікаўлены ў правядзеньні раду «напярэдніх войнаў» з мэтай «аб'ясноўдзіць» Савецкі Саюз, разброць рабочую клясу і гарантаваць сябе ад паўстаньняў калёніяльных народаў у тым.

Трэба, аднак, мець на ўвазе наступнае. Англа-амерыканскі канфлікт вызначае галоўную лінію, па якой пройдзе фронт у будучай сусьветнай вайне. Але з гэтага зусім не вынікае, што англа-амерыканская вайна адірне сабой другі тур імперыялістычных войнаў, які стаіць на чарзе. Абодва суверэні вельмі моцныя, каб увязьцца ў бой першымі. Абодва маюць выстарчальную колькасць сьматэраў і «саюзнікаў», каб прадаставіць ім разыграць пачатак вайны, дзе-небудзь у баку ад вялікай лініі бою і, вразумела, спрабуюць гэтага дабіцца. Другое пытаньне, ці ўдасца ім гэта. Нарэшце, усе імперыялістычныя даклады ўяўляюць, што сусьветная вайна пагражае буржуазіі новым уздымам пралетарскіх рэвалюцый і калёніяльных паўстаньняў. І таму ўсе яны аднолькава зацікаўлены ў правядзеньні раду «напярэдніх войнаў» з мэтай «аб'ясноўдзіць» Савецкі Саюз, разброць рабочую клясу і гарантаваць сябе ад паўстаньняў калёніяльных народаў у тым.

Англа-амерыканскі канфлікт адкрывае шырокае перспектывы міжнароднай барацьбе пралетарыяту. Але, каб скарыстаць гэтыя магчымасьці, пралетарыят павінен павялічыць сваю арганізаванасьць, падняць сваю баявую здольнасьць і мабілізаваць усіх эксплятуемых і прыгнечаных пад сьцяг рашучага бою.

П. Іош.

Англа-амерыканскі канфлікт

VI кангрэс Камінтэрну ў асноўных тэзісах на міжнародным вышэйшым узроўні ўказаў, што канфлікт паміж Злучанымі Штатамі, з іх шырокім тэмпам разьвіцця, пры параўнаўчых малых калёніяльных уладаньнях з аднаго боку, і Брытанскай імперыяй з яе гіганцкай калёніяльнай маюлаў і гэтым самым гаспадарчым разьвіццём з другога, зьяўляецца свосьцю міжнародных супярэчнасьцяў бягучага перыяду. Англа-амерыканскі канфлікт складае вузел надходзячай барацьбы за новую перабудову калёніяльнага (і ня толькі калёніяльнага) сьвету. Ён у значнай ступені вызначае разьмяшчэньне ўсіх іншых сіл у імперыялістычным лягеры.

Абвастрэньне барацьбы паміж рэспублікай дэляру і Брытанскай імперыяй мае глыбокія карэньні ў структуры капіталістычнага сэктару сусьветнай гаспадаркі пасьляваеннага перыяду. Вось чаму аб гэтым абвастрэньні гавораць ня толькі тэзісы VI кангрэсу, але і праграма Камінтэрну, якая, як вядома, вызначае асноўныя генэральныя лініі разьвіцця на цэлы перыяд.

Агульны рост канфліктаў у імперыялістычным лягеры тлумачыцца ў першую чаргу барацьбой за сыроўныя манополіі і рынкі збыту. Але асабліва востры і напружаныя формы набывае гэта барацьба паміж Злучанымі Штатамі і Англіяй. Нама ніводнай больш ці менш значнай сьпэравай манополіі, дзе ня ішла-б барацьба паміж гэтымі галоўнымі праціўнікамі ці ў пераменным посьпехам, ці з тэндэнцыяй да канчатковай перамогі Злучаных Штатаў. У гэтай блузучынай барацьбе кельны з праціўнікаў узброены рознай зброяй. Злучаныя Штаты ўзброены фінансавай, эканамічнай і тэхнічнай перавагай: як вядома ў выніку вайны і пасьляваеннага крызісу ў Эўропе каля 40 проц. заважых запасаў усяго сьвету «мірна льяжыць» у сутарэньнях нью-ёркскіх банкаў, адкрываю-

чы, такім чынам, магчымасьць амерыканскаму імперыялізму шпарка па шырацы і радыялізаваць свой вытворчы апарат і захватваць ужо зусім ня мірным шляхам сусьветны рынак. Англія ў сваю чаргу ўзброена калёніяльнай манополіяй, якую яна ня толькі захавала, але нават пашырыла ў выніку вэрсальскага міру,—манополіяй, якая ня толькі дае ёй магчымасьць выціскаць назьвічачы ім звышшырытыя і зьбіраць даніну з прыгнечаных народаў, але і абараняцца ад усякіх сьпэраў амерыканскага імперыялізму адабраць у яе манополію сьпэру і рынкі збыту ў раскіданых па ўсім сьвеце калёніяльных уладаньнях.

Вэрсальскі мір, што аформіў перабудову сьвету пераможцамі, устанавіў некаторую часовую роўнавагу сіл паміж усходзячым паўночна-амерыканскім і захадзячым ангельскім імперыялізмам. Сваю перавагу амерыканскага буржуазія ў першую чаргу пасьляваеннага крызісу магла шырока скарыстаць, ня прыходзячы ў непасрэдным сутычку з сваімі эўрапейскімі канкурэнтамі, у першую чаргу з Англіяй. Амерыканскае золата выступала тады ў ролі «дабрачынцы» і «целителя язв» эўрапейскай гаспадаркі, у першую чаргу балаччак залатонага характару. Другі шлях шпаркага пашырэння амерыканскага капіталу ішоў у Цэнтральную і Паўднёвую Амерыку, адкуль дэляру без усякага шуму, але з выключнай шпаркасцю разьбіваў і разьбіў напачатку ўсіх сваіх эўрапейскіх супернікаў, у тым ліку і ангельскага.

Не натыкаючыся, такім чынам, на працягу 5-7 год пасьля Вэрсальна на сур'ёзнае процідзеяньне з боку Эўропы ў сваім наступальным прасоўваньні, амерыканскаму капіталу нішто не перашкаджала гуляць у «вільсоніўскіх цапфіяма». Амерыканскія пацыфісты гаварылі, што яны імкнучыся толькі да «мірнага пра-сочаньня». Амерыканскія дыпляматы выступалі ў калёніях з двудліца-ліберальнай палітыкай адкрытых дэвяраў, г. зн. з патрабаваньнем «роўнапраўя» для ўсіх імперыялістычных прэтэндэнтаў і ўжо ненасіць, што пры перавазе дэляру фармальнае роўнасьць забясьпечыць яму перамогу. За апошнія-ж гады становіцца рэзка змяняецца. Амерыканскія фінансісты ўсё больш адкрыта патрабуюць, каб акуратныя паступленьні на пазыках, якія яны

прадастаўляюць чужаземным дзяржавам, забясьпечваліся перавагаю амерыканскага флёту над усімі іншымі. Амерыканская дыпляматыя ўжо не здавальняецца роўнасьцю з іншымі імперыялістамі ў справе эксплятацый прыгнечаных народаў, а патрабуе для сябе манополіі, г. зн. калёніяльных захватаў.

Гэта палітыка амерыканскага імперыялізму да пашырэння сваіх калёніяльных уладаньняў натыкаецца перш за ўсё на процідзеяньне Англіі. Адсюль няўхільным зьяўляецца нарастаньне англа-амерыканскага канфлікту.

Чым тлумачыцца гэта зьмена палітыкі амерыканскага імперыялізму? Нярэдка меркаваць разьвіцця капіталізму ў паасобных краінах выступае асабліва ярка, калі параўнаць пасьляваеннае разьвіццё Злучаных Штатаў і Англіі. Ужо да моманту заключэньня вэрсальскага міру Злучаныя Штаты нагналі і выперадзілі Англію. У далейшым гэты працэс разьвіваўся з прагрэсуючай шпаркасцю. З аднаго боку Англія аказалася нявольнай пераможцай крызісу ў асноўных галінах сваёй гаспадаркі (вугаль, тэкстыль, будаўніцтва караблёў), а таксама вярнуць страты, атрыманыя ёю ад распаду гэтых галін даволі шырокім разьвіццём новых галін (хэмія, электрыфікацыя). З другога боку, вызваў капіталу Злучанымі Штатамі ў Цэнтральную і Паўднёвую Амерыку і Эўропу спрыяў скачкаватому разьвіццю амерыканскай гаспадаркі. Дзякуючы гэтаму экспарту капіталу Злучаныя Штаты захапілі вялікія плошчы нафтаносных зямель у розных пунктах зямнае кулі і, як паказваюць апошнія даныя атрымалі перамогу над Англіяй у нафтавым канфлікце. Яшчэ больш значную перамогу атрымалі Злуч. Штаты ў барацьбе за манополію на навуку, г. зн. у той галіне, дзе да самага апошняга часу пануючае становішча заўсёды Англія. Тое-ж самае адносіцца да цэлага раду і мэтэраў, у якіх Англія адхіваецца па другое месца, ці нават на трэцяе. У той-жа час Злучаныя Штаты пашыраюць сваё панаваньне на баваўняным рынку, пагражаючы пазыцыям Англіі ў дэліне Нілу (Судан і Эгіпэт), і ўсё больш рашуча ідуць да ўстаўленьня хлебнай манополіі на сусьветным рынку. Мы лічым лішнім напамінаць, што ва ўсіх выпадках, дзе гаворыцца аб «мірнай» гас-

падарцы, гутарка ідзе аб капіталістычным сэктары гэтай гаспадаркі. Савецкі Саюз зьяўляецца тым вялізным «выключэньнем», якое псуе сусьветную музыку амерыканскага імперыялізму; манополія замежнага гандлю ў нашым Саюзе—адзіная сіла, якая ня згінаецца перад манополіямі амерыканскага імперыялізму.

Але калі апошнія гады прынеслі вялізарны тэхнічны рост Злучаным Штатам, то, з другога боку, і Эўропа асабліва нантэнтэнтальная Эўропа, не стаяла на адным месцы. У гэтых адкрытых асабліва характарна тэхнічнае разьвіццё, якое праішла за апошнія гады Нямеччына, а таксама рост у ёй сьпэцыяльна і трэстаў. Злучаныя Штаты апаздзілі нямечку гаспадарку сваім золатам і зараз зацікаўлены ў зборы ўраджая. Але якім чынам Нямеччына можа ўпладваць на тых вялікіх пазыках, якія яна атрымала ад Злучаных Штатаў па падставе пляну Даўэса? Усім вядома, што да гэтага часу Нямеччына плаціць па сваіх рэпарацыйных даўгах толькі за кошт усё новых і новых амерыканскіх пазык. Але прыступіць да пакрыцця сваёй заважчасьці Злучаным Штатам Нямеччына можа толькі ў тым выпадку, калі перад ёй адкрываецца шырокая магчымасьць заваяваньня замежных рынкаў для прадукцыі сваёй прамысловасьці, якая шпарка разьвіваецца. Але зьяўленьне трэстыфікаванай, танна працуючай (дзякуючы выключнай эксплятацыі нямечкага рабочага) Нямеччыны на азіяцкім і амерыканскім рынку, б'е па наўночна-амерыканскім вывазе. Атрымліваецца зачараванае кола: ня крэдытар Нямеччыны, Злучаныя Штаты зацікаўлены ў яе пашырэнні на сусьветным рынку. Але тыя-ж Злучаныя Штаты, якія ўсё больш пачынаюць імкнуцца да захвату замежных рынкаў, зацікаўлены ў адіхаванні ўсякага суперніка. Надыдзе момант, і ён ужо не далёка, калі Злучаныя Штаты заірвоць крант пазык Нямеччыне. Гэты момант будзе азначаць крах пляну Даўэса, распад тае няўстойлівае роўнавагі ў Эўропе, якая пабудавана на гэтым пляне, і, нарэшце, разьрушэньне таго становішча, якое займае Англія ў пасьляваеннага Эўропе.

Кожны дзень прыносіць новыя факты, якія адлюстроўваюць тым ці іншым бачі разьвіцця англа-амерыканскага канфлікту. Учора амеры-

канскага адміралы, дамагаючыся ня звычайнага асыгнаваньня на флёт, адкрыта гаварылі, што бліжэйшая вайна будзе закіравана супроць Англіі. Сьвёня Кел'г'е выступае ў якасьці «сусьветнага міратворца», зьяўляючыся ініцыятарам пакту (дагавору), асноўны сэнс якога заключаецца ў тым, што замест Лігі Нацыяў, у якой кіруючай ролі належыць Англіі, узьнікне новая міжнародная імперыялістычная арганізацыя пад паваньнем Злучаных Штатаў. Заўтра Злучаныя Штаты яшчэ больш адкрыта возьмуць на сябе ролю асяродніка паміж паасобнымі эўрапейскімі імперыялістамі і вярхоўнага судзьдзі пры вырашэньні іх канфліктаў. Ва ўсіх гэтых выпадках асноўным і рашучым зьяўляецца тое, што галоўнейшы імперыялістычны праціўнікі імкнуцца заняць найбольш выгоднае выточныя пазыцыі для ваеннага канфлікту, які рыхтуецца.

Каго выхоўвае наша школа?

МЁРТВЫ ХАПАЕ ЖЫВОГА

РЭВАЛЮЦЫЯ—НЕРЭВАЛЮЦЫЯ, КАЛІ ЯНА НЕ ПРЯЮЎЛЯЕ НАЙВЯЛІКШАЕ ўВАГІ ДА ДЗЯЦЕЙ: ЯНЫ—ТАЯ БУДУЧЫНА, У ІМЯ ЯКОЕ РЭВАЛЮЦЫЯ РОБІЦЦА. (ЛЕНІН)

Педагагічная рада адной з лепшых мяскіх школ—школы імя Чарвякова, падводзячы гэтай вясной вынікі прайшоўшага навучальнага году,— прышла да вываду, што «школа выпускае несаведкіх людзей». Так было зафіксавана ў рэзюмэ. У кіраўнікоў школы хапіла грамадзянскай мужнасці і аб'ектывізму, каб так проста і рашуча прызнаць нягоднасць правадзімай у школьных сценах выхаваўчай працы.

Дарэмна будзе шукаць такога прызнальна з боку другіх школ. Не таму, што ў другіх школах выхаваўчалі праца вядзенца лепш, чым у школе імя Чарвякова. Нашым школьным працаўніком часта бракуе гэтай мужнасці і такога аб'ектывізму, без якіх немагчыма ніякае працоўнае папярэд Людзі, настаўленыя для кіраўніцтва сур'ёзнай справай школьнага выхавання, людзі, у рукі якіх адданыя тысячы, мільёны жыццяў для таго, каб гэтыя жыцці вывясці на сапраўдны шлях—гэтыя людзі ці ня бацька усіх праваў і недахопаў сваёй працы, ці сьвятога заплюшчваюць вочы. Горш за ўсё, што таксама часта залішчваюць вочы на хваробы і хібы школы пралетарскай грамадзкасці.

Было б ваякім недарэчнасцю і бесспрэчнай хлуснёй аднесці вывад падрады школы імя Чарвякова да ўсіх нашых школ нават да якой небудзь значнай часткі нашых школ. Але тое, што ня ўсёды за школьнымі сценамі ўмеюць выхоўваць новага чалавека, што за гэтымі сценамі ажылі адзіт царскай гімназіі і атрута мяшчачкай індывідуалістычнай псыхалогіі пранікае ў духоўны сьвет падрастаючага пакалення,—гэта бяспірэчны факт, і час аб гэтым загаварыць, час аб гэтым падумаць, час увяць радыкальныя рэвалюцыйныя меры да аздараўлення савецкай школы.

Каменная сьцяна паміж настаўнікам і вучнем—гэтая характэрнейшая асаблівасць даравацыйнай казіннай школы,—не зруйнавана, ня знішчана канчаткова да гэтага часу.

Гэта праўдзіва нават у такой павіннай—на першы погляд—добрай, як абавязковае ўставае вучня пры ўваходзе і выхадзе настаўніка, прымае ў якасці «этычнай нормы» ў многіх школах. Настаўнік можа некалькі раз выходзіць і ўваходзіць у клас—і дзеці будучыя пакарна ўскокваюць і чакаць, пакуль настаўнік ня сядзе. Якая «этыка» ў гэтай рабскай традыцыі? І чаму вучні ня могуць проста прынітаць з добрым днём свайго настаўніка, як свайго старэйшага прыцеля—выхавацеля?

Настаўнік прышоў у класу. Ён маўкліва перагортвае старонкі класнага журналу ці сваёй валіснай кніжкі. Здаецца выпадкова класнага «шчасця» трывожыць і нервуе вучня.

— «Нуд» таця-б не скаціць... А можа «уд» выскачыць?

— Выкліка ці не?... Што спытае? Калі пра Багунічча—«уд» будзе абавязкова! А што, калі пра Дуціна-Маслава? А што, калі пра Дуціна-Маслава?

Сыстэма «удаў» і «судаў», шырока распаўсюджаная ў нашых школах,—на сваёй сутнасці з'яўляецца поўным рэцэпдывам піпідальнай сыстэмы старой гімназіі. Літаркі толькі замянілі лічбы: «суд»—піцёрка, «уд»—чацьвёрка, «уд» з мінусам—тройка і г. д.

У цэнтральнай даследчай школе мне расказвалі пра адольную дэўчынку, якая выпадкова—а так жа бывае на кожным кроку—атрымала два разы «суд», і гэта зрабіла на яе такі дрэнны ўплыў, што яна сапраўды закінула вучобу—у яе было парэжана жывое імкненне вучыцца.

Такімі маленькімі «суднымі» трагедыямі кішаць школы. У атмасферы «удачы» і «няудачы», «удаў» і «судаў», «першых» і «апошніх» у атмасферы ліхаманкавай, хпівай пачынаюць дзейнічаць адметныя, прышчэпляюцца школьнікам не калектывістычныя, а выразна індывідуалістычныя навукі працы. Узгадваецца пачуццё дробага кар'еразму і крывадушнага адносіна да настаўніка. «Любімы» не перавяліся. Не перавяліся і «камчатка».

Калі казат не ўдавацца ў аналіз гэтай сыстэмы з пункту погляду савецкай педагагікі, а падыйсці да яе проста так, практычна, як між іншым, падыходзіць большасць настаўніцтва,—ды і тут правадзіцца ўся яе нясталасць і непрактычнасць. Факт: выбітае ў калідор вучань у штаслівым тварам, радасна ваяўляе: — Здаў на «уд»... Часнае слова нічога ня ведаў!

Ён праўду гаворыць—гэты вучань, яму «павяло», і ведаў бы настаўнік другое пытаньне—замест «вуду» стаў-бы «суд».

Таварышы, якія даўно ўжо трымаюць за сьпіною чытацкай увагі востры нож «каварнага» пытаньня—пытаньня аб тым, чым жа ўсё-ж такі замяніць «уды» і «суды», як інакш вясці вучот працы вучня, павінны ведаць аб цікавым вопыце некаторых настаўнікаў-наватараў, якія змаглі працаваць без адметаў, працаваць з куды больш плённымі вынікамі чым раней. Так, Дрозд—настаўнік 2-й савецкай школы—наілепшым чынам выкладае беларускую літаратуру і грамадзнаўства і вучні яго добра ведаць і прымаюць, хоць ніколі з Дрозда ня ставіць ні «удаў», ні «судаў».

У нашых школах вельмі мала класіцыяна аб выхавальні дзеяцці ў духу калектывізму. Надзвычайна слаба развіта ўзаемная дапамога ў вучобе, падтрыманьне слабейшых, вучань рэдка падвешацца сьведаньнем в галодным таварышом... Праз вако адной з клас 9-й школы бачыў я, як поўная чырванашчокая вучаніца, заціснуўшы ў кулак чарнільніцу, крычала сваёй суседцы па парце.

— Ня дам! Мая чарнільніца! Мая-а-а!

Ні ў 9-й, ні ў другіх школах настаўнікі не змаглі прывесці такой проста рэчы, як калектывіна купіла атраманту. Колькі ні гаварылі, колькі ні пісалі аб неабходнасці хутчэйшай арганізацыі гарацых сьведаньняў для дзяцей, а справа лёдавацца крапулася з месца... У некаторых школах настаўнікі, праўда, дабіліся арганізацыі гарбаты... але толькі гарбаты.

Шкурніцкі індывідуалізм, абытальскае «для себе старацца», уся сума «правіл» жыццёўскіх наводняў, якія дзюцца дзеяць у сям'і,—не сустракае ў школе дзейнага рашучага адпору. Зразумела, мы аўсім ня маем ускладаць тут усю віну на настаўніка. Але бяспрэчна, што іменна настаўнік павінен аддаваць максымальна сіл для таго, каб з яго вучня рос новы чалавек, новы чалавек в камуністычным успрыманьнем сьвету, а не мепчаніні.

Ад старой школы захаваўся ў нас яшчэ інстытут класных настаўнікаў. Сучаснасць не напоўніла гэтай формы сувязі настаўніка з вучнёўскім калектывам новым выместам.

Падзеце па школах, паптурхайцеся на пераменках у пумным дзідзічым нагоўне... Гучыць званок—і дарослы чалавек, вышаўшы з настаўніцкага пакою, заганяе дзядзю ў класу. Гэта—класны настаўнік. Вы можаце яшчэ бачыць, як ён «расыляе» выкліканна ў школу бацьку за гарэзу-сына. І, амаль што—усё. Роля класнага настаўніка вгчэрываецца гэтымі адміністрацыйна-наглядальніцкімі функцыямі.

Настаўніцаў-прыцямаў, настаўнікаў, якія блізка зьвязаны з дзядзючым калектывам, ведаюць хатні быт сваіх вучняў, прымаюць сапраўдны (а не казінны, павярхоўны) удзел у грамадскім жыцці школы,—такіх настаўнікаў мала.

Горш таго. У радзе школ вучні проста бяцца сваіх класных настаўнікаў. Лаянка, вынявага, нават рукапрыкладзтва на 11-м годзе рэвалюцыі.

любы фігуруюць у педагагічнай практыцы савецкай школы.

На нядаўна прайшоўшых па Менску цікавейшых школьных канферэнцыях дзеці многа гаварылі аб гэтым ганебным зьявішчы. Мізэрны лік настаўнікаў прысутнічаў на канферэнцыях—і дарэмна: яны маглі там пачуць багата цікавага і карыснага для сябе.

У 10-й школе настаўнікі абываюць дзядзю «дурнямі», «балванамі», «барбосамі», «ідыётамі» і г. д. У гэтай-жа школе настаўнік па малыванні абвіў вучня сітам на галаве (дзедзі зарысоўвалі гэтак званалучнае сіта). У 15-й школе настаўніца прымуціла вучня стаць на калені ў куце. У 7-й школе з вуснаў настаўніцы зрываецца слова «жыд».

Ёсць многа такіх маленькіх балючых факцікаў. Дзідзюча маса ў сваю чаргу помсціцца настаўнікам, дзючым ім мянушкі, складаючы пра іх алыя «нелегальныя» песенькі.

Мёртвы хапае жытoga. Каменная сьцяна паміж настаўнікам і вучнем яшчэ далёка ня ўсёды зруйнавана. МІХАСЬ ГОЛЬДБЭРГ.

Ад рэдакцыі: «Зьява» распачынае друкаваць рад нарысаў аб савецкай школе. Нарыс, які друкуецца сёньня, закрэпае толькі невялікую частку тых пытаньняў, якія зьвязаны з выхаваўчай і навучальнай працай нашых школ. Рэдакцыя запрашае ўсё пралетарскае грамадства, настаўніцтва, прафэсору, камсаюм і школьны актыў прыняць удзел у абтаваранні хвароб і недахатаў нашай школы. Высоўвайце прапановы, дзідзючы сваімі думкамі і ўражаньнямі на старонках нашай газеты.

ЧАРАПАШЫНЫМ КРОКАМ

Ня глядзячы на дырэктывы ЦК КП(б)Б і ЦСПСБ, тэмп беларусізацыі ў маасбных прафсаюзах невястарчальны

ДЫРЭКТЫВА ЦК КП(б)Б

У сваёй пастанове па дакладу фракцыі ЦСПСБ аб ходзе беларусізацыі прафэсійнай работы, у прыватнасці, культурнай работы, бюро ЦК КП(б)Б сваячасова адзначыла наступныя недахопы ў галіне беларусізацыі прафсаюзаў:

— Няма сыстэмы ў пераводзе на беларускую мову культурна-масавай работы саюзных арганізацый. Беларуская мова слаба ўжываецца ў масавай рабоце, асабліва ў клубах.

— Клубныя і прафсаюзныя бібліятэкі мала невястарчальнаю колькасцю беларускай літаратуры; рэкамэндальная работа па ўкараненні беларускай літаратуры ў гушчу чытачоў-рабочых пастаўлена слаба.

— Слаба правадзіцца падрыхтоўка культпрафантаў, які ведае беларускую мову.

— Колькасць гурткоў па ліквідацыі беларускай няпісьменнасці сярод рабочых і служачых, асабліва ў вытворчых саюзах—невыстарчальная.

Бюро ЦК КП(б)Б дало рад дырэктывы ўсім фракцыям прафсаюзных арганізацый аб паглыбленні беларусізацыі.

Напай задачай зьяўляецца зараз выявіць, наколькі пасунулася ўперад справа беларусізацыі прафсаюзнай работы, што зрабілі прафсаюзныя дзідзючы выкананьня дырэктывы.

ПЕРАЛОМ ЁСЦЬ, АЛЕ НЕ-ВЫСТАРЧАЛЬНЫ

Трэба адзначыць, што наглядзецца некаторы пералом у бок паглыблення беларусізацыі? Гэты пералом выявіўся ў панаўненні апарату ЦП саюзаў, нізавых прафсаюзных, праўдзіваў клубнаў прафпрацаўніцкі-беларусамі. Аб гэтым сьведчаць мерапрыем-

ствы па пераводзе на беларускую мову апарату цэнтральных праўдзіваў саюзаў і фабзаўмясцомаў.

Саюзамі прыняты меры да прыстасавання клубнай работы, да абслугоўвання членаў клубнаў на беларускай мове. На радзе прадрывемстваў і ўстаноў арганізацый курсы і гурткі па вывучэнні беларускай мовы.

Але тэмп беларусізацыі ў асобных саюзах яшчэ невястарчальны. Ён далёка не адпавядае тым дырэктывам, якія дало бюро ЦК КП(б)Б, ён не адпавядае і неаднаразова пастановам прэзідыуму ЦСПСБ.

З боку некаторых цэнтральных праўдзіваў саюзаў і фабзаўкомаў наглядзецца выпадкі нядбайных адносін да правадзеньня беларусізацыі саюзнай работы. Некаторыя прафпрацаўнікі падходзіць да гэтай справы чыста фармальна, глядзячы на яе скрозь пальцы, адсоўваюць яе на задні плян.

СЛАБАЯ БЕЛАРУСІЗАЦЫЯ ВЫТВОРЧЫХ САЮЗАЎ

Возьмем, напрыклад, саюз чыгуначнікаў. Вельмі мала зроблена саюзам у справе беларусізацыі прафсаюзнай культурнай работы. Дырэктывы вышэйшых прафэсійных арганізацый, у тым ліку і Велбюро чыгуначнікаў, вучкпрафсаюзамі і мясцомамі МВБ і Заходніх чыгунак ня выкананы.

Саюз друкароў нават не перавёў свайго дзелаводства на беларускую мову. Няма чаго гаварыць аб абслугоўваньні членаў саюзу масавай работай на роднай мове.

Вельмі слаба правадзіцца беларусізацыя ў саюзах металістыч і хэмікаў. Што датычыць прафсаюзаў савецкіх і гандлёвых служачых і працаўнікоў зямлі і лесу, дык тут тэмп беларусізацыі ня толькі не ўзмаўніўся, але адстае ад тэмпу беларусізацыі абслугоўваемых гэтымі прафсаюзамі ўстаноў.

Рад лічбаў яскрава гаворыць аб невястарчальным тэмпе беларусізацыі культурнай работы.

НАЦПАЛІТЫКА ў КУЛЬТУРНАЙ РАБОЦЕ

3 агульнага ліку членаў прафсаюзаў 52,5 проц.—беларусы. З усіх відаў масавай работы ў клубах і чырвоных кутках (па даных 1928 г.) на беларускую мову пераведзена каля 30 проц.—ня вельмі вялікі процант.

Трэба адзначыць, што галоўныя віды масавай культурнай работы—лекцыі, даклады, гучныя чыткі правадзіцца на беларускай мове толькі ў некаторых нявытворчых саюзах: у саюзе прапашыстваў і рабземлесе.

А па саюзе будаўнікоў, напрыклад, з 263 відаў масавай культурнай работы толькі 17 правадзена на беларускай мове.

Даныя ЦСПСБ прыводзяць гэтыя лічбы: на заводзе «Дрэвапрацоўшчыні» функцыянуюць два беларускія гурткі з 32 удзельнікамі; на заводзе «Чырвоная Вярэвіна» існуе адзін гурток з 20 удзельнікамі; на гуде імя Дамбала—1 гурток з 40 удзельнікамі; на Менскай электраводнай станцыі большасць актыўна вывучае беларускую мову.

Разьбярэмся ў гэтых лічбах. Аб чым яны гаворыць? Ці можна лічыць

фабрыцы «Чырвоная Вярэвіна», дзе прадуе больш тысячы рабочых (большасць беларусоў) вывучае мову толькі 20 чалавек, а на гуде Дамбала, дзе налічваецца звыш 500 рабочых, вывучае мову толькі 40 чалавек. Па нашых вестках, гурток на заводзе «Дрэвапрацоўшчыні» прадуе вельмі слаба.

Возьмем клубы па Менскай акрузе. Лік членаў клубнаў беларусаў, па апострых статыстычных даных, даходзіць да 33,4 проц. За першыя тры месяцы бягучага году ўсіх відаў масавай работы на беларускай мове правадзена толькі каля 24 проц.

З 56 гурткоў на беларускай мове прапавала толькі 9. У бібліятэках клубнаў толькі 4,7 проц. усіх кніг на беларускай мове. А рэкамэндацыя кніг?

За палову мінулага году выдана чытачом з бібліятэкі 468.000 кніг, з іх на беларускай мове толькі 5 проц.

А які процант складае лік беларусізацыйных насыцензат? Большасць іх выходзіць на расійскай мове. Колькасць беларускіх «насыцензат» складае нязначны процант. Ён не перавышае 10 проц.

ПАГЛЫБІЦЬ БЕЛАРУСІЗАЦЫЮ

З усім нядаўна менская акруговая напцянальная камісія заслухала даклад культдзідзюцы ЦСПСБ аб беларусізацыі масавай работы па Менскай акрузе. Што-ж канстатавала нацкамісія?

— «Ня глядзячы на пералом у справе беларусізацыі, тэмп яе яшчэ слабы. Рад прафсаюзаў: хэмікі, гарбары, нархарч яшчэ не беларусізаваны. Ёсць выпадкі нядбайных адносін з боку некаторых прафсаюзаў да паглыблення беларусізацыі».

Ухваліўшы ўзяты ЦСПСБ курс на паглыбленне нацыянальнай работы ў клубах, чырвоных кутках, нацкамісія прапанавала прэзідыуму ЦСПСБ: прыняць больш рашучыя меры да тых адназных працаўнікоў ЦП саюзаў, клубнаў і нізавых прафсаюзаў, якія нядбайна адносяцца да выканання дырэктывы ў галіне нацпалітыкі; зьяўраўць увагу на паглыбленне не беларусізацыі вытворчых саюзаў, у першую чаргу дабіцца вывучэння беларускае мовы прафэсійнальным антывам; асабліва ўвагу зьяўраўць на паглыбленне беларусізацыі саюзаў савецкіх і гандлёвых служачых і працаўнікоў зямлі і лесу, якія абслугоўваюць вялікую колькасць рабочых і служачых беларусаў.

Нацкамісія прапанавала беларусізаваць клубную работу шляхам арганізацыі сістэматычных лекцыяў і дакладаў (на тэмы: гісторыя Беларусі, гісторыя беларускай літаратуры), краязнаўчых гурткоў, панаўнення клубных бібліятэк і перасовак літаратуры на беларускай мове і на мовах нацменшасцяў.

Мы лічым, што вышэйшыя прафэсійнальныя арганізацыі павінны дабіцца рашучага энэргічнага пералому ў справе беларусізацыі прафэсійнальнай работы; поўнага ўваення беларускай мовы прафактывам; напцянальна ліку гурткоў па ліквідацыі беларускае няпісьменнасці.

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

▲ТЭЛЕГРАФУ, ТЭЛЕФОНУ і ПОШТАЙ ▲НАШЫХ КАРЭСПАНАДЭНТАЎ

Хібы ў хлебазагатоўках на Віцебшчыне

(Ад нашага віцебскага кар-та)

Не чакаючы плавных заданьняў цэнтру, раённыя арганізацыі правялі міжведамственую нараду (Вешанковічы, Чашнікі, Савана) па хлебазагатоўках. У Вешанковічах, дзючучы гэтай нарадзе, зьявіліся загаловак «Скурсыдыкат», якое прадастаўляў чалавек, што трымаў моцную сувязь з спекулянтамі. У Чашніках строга размежаваны раённы працы загатоўчых арганізацый.

Спробу «павышаць цану» рабіў і алейны завод, які карыстаўся правам самастойнай загатоўкі ільну-насення, а таксама Яновіцкі хлебазагатоўчы пункт, але гэтыя спробы былі перарэджаны акрагандлем. Намольны збор па Віцебшчыне, пры належаў яго пастаноўцы, па-

скарывае гэта і спрабуе спекуляцыя на збожжы, якое ня ўлічываецца дзючучы адеўтнасці вніжав. На гэты бок працы трэба зьяўраўць сур'ёзную увагу РВК, які ў гэтым годзе ўзваліся за кіраваньне загатоўчай кампаніяй на мясцох.

Віцебскі Скурсыдыкат два разы ў тыдзень здымае ўвесь свой апарат ад загалчыка да кур'ера—і відае яго ў кірмашовыя дні да слянянскіх фураннаў.

Але ўсё-ж нізавы апарат яшчэ патрабуе да сябе сур'ёзнай увагі. Так, Яновіцкі загатпункт і рад сельгаставарыстваў («Колас» «Зычча» і івш) маюць у сваіх апаратах гандляроў і нават царкоўнікаў (Сураскі раён). На гэта асабліва ўвагу зьяўраўць пленум акруг-

Праверка беларусізацыі ў раёнах

ГОМЕЛЬ. (Наш кар. Нацкамісія закончыла праверку ходу беларусізацыі савепарату ў Лоеўскім, Камарынскім, Брагінскім, Хойніцкім раёнах. Выяўлена, што ў гэтых раёнах пытаньне беларусізацыі апарату не ўдзялялася досыць увагі. Адзначаны выпадкі, калі некаторыя працаўнікі імкнуліся падарваць работу па беларусізацыі. Асабліва ў гэтай справе вызначыўся дзелавод зямельнай часткі Лоеўскага райвыканкому Мельнікаў, які пастановаю нацкамісіі зьявіўся з работы. Некаторым работнікам Лоеўскага і Брагінскага райвыканкому за нядбайна адносіны да беларусізацыі зроблена вымова з папярэджаньнем.

Што пішучь з вёскі

— ПА СМАЛЯВІЦКІМ РАЁНЕ (МЕНШЧЫНА) ўНЕСЕНА 38.938 ШР. сельска-гаспадарчага палатку, што

Рабочую моладзь ад варштату—у ВНУ і рабфакі

Пастановы ліпнёўскага пленуму ЦК УсеКП(б) аб падрыхтоўцы новых спецыялістаў, аб паліпашэнні матэрыяльнага становішча студэнцтва—абавязваюць студэнцкія арганізацыі звярнуць увагу на паліпашэнне пазавуаўскай работы, на ўцягненне студэнтаў у справу абслугоўвання рабочай моладзі, павышэння яе культурнага ўзроўню, у справу падрыхтоўкі моладзі ў вышэйшых школах.

У сакавіку гэтага году камсамольская арганізацыя ВДУ разам з выканбюро адкрылі курсы па падрыхтоўцы рабочай моладзі ў вышэйшых навуковых установах, рабфакі і тэхнікумы. На курсах займалася 360 чалавек. Заняткі праходзілі па праграмах, распрацаваных Наркамасветы. Студэнты старэйшых курсаў, якія былі прыцягнуты для працы на курсах падрыхтоўкі ў якасці выкладчыкаў, ахвотна дапамагалі рабочай моладзі вывучаць матэматыку, фізіку, грамадазнаўства і іншыя дысцыпліны. Для выкладання на курсах былі прыцягнуты і навуковыя працаўнікі ВДУ, якія прачыталі 6 лекцый.

У бягучым годзе практыку падрыхтоўчых курсаў трэба замацаваць і ўвесці планавасць у іх рабоце.

Лекцыі навуковых працаўнікоў

паслуужылі падставой для адкрыцця надзельнага ўніверсітэту пры БДУ. Праўдзеныя БДУ на сваім пасяджэнні ў прышчыне згадзілася на адкрыццё надзельнага ўніверсітэту.

Трохмесячная работа курсаў сябе апраўдала. У гэтым месцы зноў пры калектыве ЛКОМБ і выканбюро БДУ адкрываюцца аднагодовыя курсы па падрыхтоўцы рабочай моладзі ў ВНУ і рабфакі. На курсы будзе прынята 220 чалавек: 120, якія маюць асвету ня ніжэй праграмы сямігодкі—на аддзяленне па падрыхтоўцы ў ВНУ, і 100 таварышоў, якія маюць асвету ва першы канцэнтр—на аддзяленне па падрыхтоўцы ў рабфакі.

Паводле палажэння, на курсы будзе прымацца рабочая моладзь з вытворчасці і 10 проц. батракоў і вайскова-служачых па камандыроўках райкому камсамолу і фабзаўкомаў.

Педагагічны персанал будзе складацца з таварышоў, што скончылі падфак ВДУ і засталіся ў Менску, і студэнтаў старэйшых курсаў падфаку.

Заняткі на курсах вяртаюцца і будуць праводзіцца тры разы ў тыдзень.

Прыём залу праводзіцца да 10-га кастрычніка.

В. СЫЦЬКО.

шчальны трэба лічыць тое, што да гэтага часу ня выканана важная пастанова Эканомрады аб увядзенні асобых квітак на палі. Прыватны ілынар, бязумоўна,

Работніца Дзьмітрыенка—пам. пракурора

ГОМЕЛЬ. (Наш кар.). Работніца фабрыкі «Вэзуві» Дзьмітрыенка Г. вылучана на пасаду пам. пракурора 3 вучастку. У сучасны момант пракурорскі апарат складаецца ў значнай частцы з рабочых вылучэнцаў.

За сувязь з прыватнікам—3 гады зняволення

ВІЦЕБСК. (Наш кар.). Учора ўвечары ў агульным судзе скончылася пасля 4-дзённага разбору, справа супраць Іванова Віцебскага аддзялення Беларускага, прыцягнутых да адказнасці за сувязь з прыватнікам і інш. Суд прыгаварыў: быўш. загадчык Беларускага Віцебскага—да 3 год зняволення, бухгалтэра—да 1 з пал. году, а рэшту 5 абвінавачаных—ад 9 месцаў да 1 г. зняволення. Да ўсіх абвінавачаных прысудавана амністыя.

Лабудова хлебазаводу ў Магілеве

МАГІЛЕЎ. (Наш кар.) У Магілеве заканчваецца пабудова хлебазаводу, які будзе выпускаць у суткі звыш 100 пуд. хлеба, што забяспечвае патрэбы ў печаным хлебце насельніцтва Магілеву на 60-65 проц. Хлебзавод будзе пущаны да кастрычнікавых урачывасцяў. На магілеўскім хлебазаводзе ўстаноўлены печы інжынера Джарага. Гэтыя печы новай сістэмы былі выпрабаваны ў Ленінградзе на хлебазаводзе ЛСПО і далі вельмі добрыя вынікі.

важнейшыя задачы дырэктывы верасьвёўскага пленуму ЦК аб арабачэнні і набліжэнні загатоўчых апарату неасярэдна да селянскай масы.

Менская і Бабруйская махорачныя фабрыкі па-кідаюцца бяз сырцу

Менская і Бабруйская махорачныя фабрыкі звярнуліся ў Галоўсельпром у Маскве з хадайніцтвам аб воплуску махорачнага сырцу на 1928-29 год, інакш яны прымушаюць будучы снімацца. Недахоп сырцу для гэтых фабрык атрымаўся таму, што пры разгляджанні кантрольных лічбаў прамісловасці БССР яны ня былі ўключаны ў плян забеспячэння.

Гэтымі днямі атрымана паведамленне ад Галоўсельпрома, у якім значаецца, што становішча з махорачным сырцом у сучасны момант такое, што ўключэнне Менскай і Бабруйскай фабрыкі ў плянавае забеспячэнне немагчыма.

У звязку з вялікім недахопам сырцу ставіцца нават пытанне аб скарачэнні ўжо завярджаных праграм буйной дзяржаўнай махорачнай прамісловасці.

Галоўсельпром адмовіў Менскай і Бабруйскай фабрыкам у адвальванні іх просьбы. Па думцы Галоўсельпрома, гэтыя фабрыкі можна забяспечыць махорачным сырцом толькі за кошт скарачэння праграм Віцебскай дзяржаўнай махорачнай фабрыкі.

Праверка выканання калдагавароў

ГОМЕЛЬ. (Наш кар.) Саюз металістых стварыў спецыяльную камісію для правяркі выканання калдагавароў. Гэтая камісія таксама правярчы, як выконваюцца пастановы агульных сходаў рабочых і г. д. Камісія скончыць работу да 15 кастрычніка. Вынікі аб'яўдзены будучы вывучаны з тым, каб пасобныя прапановы рабочых былі ўключаны ў новыя калдагавары.

скаладае 20 проц. гэтага часу ня ўнесена каля 8 проц. падатку першай раты. Са здачай падатку марудзюць замонтнікі.

Райвыканком і сельсаветы нічога ня робяць для спагнання падатку. Не спаганяецца таксама штраф, які быў накладзен на ўтойвальнікаў аб'ектаў абкладання.

С. Н.

— САЎГАСАМ ДВАРЭЦ, ГЛУСКАГА РАЁНУ (БАБРУЙШЧЫНА). У мінулым годзе адпущана на селянству зрасадніка двагадовых прыщэп на 5.000 руб., дзімкаў—на 1.000 руб. і агародніны—на 3.000 руб. Сёлета таксама ў саўгасе ёсць для воплуску плодowych дрэў на 24.000 руб. і г. д. Раз'ясваецца садаводства садзейнічае садавод Гоцька.

Васюкові.

— ШЫРОКА РАЗГАРНУЎ ПРАЦУ ПА АДНАЎЛЕННІ СВАЁЙ ГАСПАДАРЧЫІ САЎГАС «РАГІНО» (ГОМЕЛЬ-ШЧЫНА). У бягучым годзе адрамантавалі бровар, які стаяў 10 год бяз працы. Бровар даў ужо 20.000 руб. чыстага прыбытку. У саўгасе праведзена земляўпарадкаванне, набыт трактар, заводзіцца штучнае ўгнаенне, дзякуючы чаму павысіўся ўраджай на дзесяціну з 30 пуд. у мінулым годзе да 50 пуд. сёлета.

М. Рабіновіч

— СТАРШЫНЯ ДУБРАВІЦКАГА КАМІТЭТУ ўЗАЕМАДАПАМОГІ ЛУБЕНЬКА (МАГІЛЕЎШЧЫНА) самавольна распараджаецца дзяржаўнай маёмасцю. Ён самавольна прадаў падмурак буйой воласці і нікому ня даў справядачы. Таксама прадаў, каму папаза, 6 дзесяцін севажакі. Часта можна бачыць Лубенку ў п'яным выглядзе.

ПРАХОДЗЯЧЫ.

ЛЕНІНСКІ КУТОК ПРЫ МУХАЕДАЎСКІМ ЛЯСНІЦТВЕ, Нараўлянскага раёну (Мазыршчына), абярнуў у раскіданую. Загадчык лесаўпарадкаўчай партыі Марос паладжае ў денкутку пайойкі і там-жа жыве сам. Рабочыя баяцца нават зайсці ў денкуток. А рабочком маўчаць і ніякіх мер ня прымае да выкарэння п'янства.

Выклік навуцы

Адкрыты ліст да прафэсароў, навуковых працаўнікоў і студэнтаў Горачкай Сельска-Гаспадарчай Акадэміі імя Кастрычнікавай рэвалюцыі, да навуковых працаўнікоў усіх навукова-даследчых устаноў Беларусі.

Дарагія таварышы! Рэвалюцыя патрабуе: адбіцца ад беднасці і цераспалоці, прапрацаваць крозь частаколы някультурнасці і кулацкага наступлення да агульнай працы на агульнай зямлі, да ладу дывізізаваных кааператараў, да новага жыцця.

Гэта задача можа быць выканана толькі шляхам індустрыялізацыі нашай прамісловасці, інтэнсіфікацыі нашай сельскай гаспадаркі, шпаркага тэмпу развіцця ўсяе нашае народнае гаспадаркі.

Камуністычная партыя і савецкая ўлада зараз надзвычайна востра аставілі праблему павышэння нашых ураджаў, бо самі абстаціны рэзка і хваравіта ўскрылі прад імі неадпаведнасць паміж уздам сельскай гаспадаркі і ростам прамісловасці. Сельская гаспадарка адстае ад індустрыі. Ледаў тымі зрабіла пралетарская дзяржава першыя крокі ў сваім прамісловым развіцці, як адразу-ж адчуўся недахоп таварнага хлеба для індустрыяльных цэнтраў, сырцу, да ручнага наперад прамісловасці.

Распачынаючы на сваіх старонках абгаварэнне высунутай камуністычнай партыі праблемы павышэння ўраджайнасці, рэдакцыя газеты «Чырвоная Зьмена» звяртаецца да ўсіх прафэсароў, навуковых працаўнікоў і студэнтаў Горачкай Сельска-Гаспадарчай Акадэміі імя Кастрычнікавай рэвалюцыі, да ўсіх навуковых працаўнікоў Беларусі, з запытаннем: «Якая сістэма мер эканамічных, агра-тэхнічных і арганізацыйных неабходна для ўзмацнення тэмпу росту ўраджайнасці ў Беларусі?»

Пытанне надзвычайна цяжкае і складанае. Няёмна вялікая важнасць і адказнасць высунутай

праблемы патрабуе ад вас самых сумленных адносін да адказу на пастаўленае запытанне.

«Чырвоная Зьмена» прапануе Горачкай Сел.-Гас. Акадэміі шырока абгаварыць высунутае пытанне на агульным сходзе ўсіх студэнтаў, навуковых працаўнікоў і прафэсараў, звяртаючы рад практычных мерапрыемстваў, прысудаваных да ўмоў і магчымасцяў асобных акругі раёнаў Беларусі і гораха заклікае выступіць на старонках газет Беларусі і сел.-гаспадарчых часопісаў у вялікую пераможную бойку за высокі ўраджай.

Хай вашымі шаблямі будуць вострыя, правераныя навукаю, заклікаючыя артыкулы!

Хай вашымі кулямётамі будуць сьпісы практычных канкрэтных мерапрыемстваў!

Хай вашымі гарматамі будуць каштоўнейшыя праекты падняцця сельскай гаспадаркі на нябывалую вышыню.

У цесным братэрскім саўзе навукі і працы, сіламі найшпэрэйшых працоўных мас мы з п'яспехам выканаем пастаўленую задачу!

Чакаем ад вас сотні лістоў і артыкулаў, тысячы прапановаў па павышэнні ўраджайнасці!

Рэдакцыя газеты «Чырвоная Зьмена».

Дасягненні навукі—у шырокія масы!

Адкрыты ліст дырэктару Інстытуту Сельскае і Лясное Гаспадаркі імя Леніна тав. Гаўрылы Іванавічу Гарцікаму

Беларускі Навукова-Даследчы Інстытут Сельскае і Лясное Гаспадаркі імя Леніна, які за кароткі час свае працы раскінуў па глухих кутках рэспублікі дзесяцікі взытна-даследчых станцый, які стаў кіраўніком п'яматсыячай арміі селян-даследчыкаў—сабраў багаты вопыт павышэння ўраджайнасці нашых палёў.

Распачынаючы шырокае абгаварэнне пытання, якім шляхам дабіцца такіх высокіх ураджаў?—газета «Чырвоная Зьмена» звяртаецца праз вас да ўсіх навуковых працаўнікоў Інстытуту з заклікам прыняць самы актыўны ўдзел у вырашэнні высунутай камуністычнай партыі і савецкай уладай задачы.

Вашы артыкулы абавязваючы сабраны вопыт, апавядаючы каштоўнымі фактамі аб дасягненнях у сельскай гаспадарцы, звязаныя гэты масавай школай, якая будзе выходзіць сотні і тысячы энтузіястычных барацьбітоў за павышэнне ўраджаў! Перакананы, што ўсе навуковыя працаўнікі Інстытуту прымуць наш заклік, як сапраўднымі наказамі і аднасуцца да яго з вялікай прыхільнасцю.

Тысячы маладых селян, сотні камсамольцаў самастойных гаспадароў чакаюць вапных артыкулаў на старонках нашай газеты.

Рэдакцыя газеты «Чырвоная Зьмена».

Новая беларуская сымфонія

1-га кастрычніка ў памяшканні музтэхнікуму быў заслуханы новы музычны твор «Беларуская сымфонія», напісаная т. Цікоцік, прыехаўшым з Бабруйска. Твор быў заслуханы ў прысутнасці выкладчыкаў музтэхнікуму, музычных тэарэтыкаў, студэнтаў музтэхнікуму і іншых культурных працаўнікоў. У гэтым творы аўтар перадае ў гуках барацьбу на Беларусі з белапалікамі і магутнасць сучаснага будаўніцтва. Агульны характар музыкі—пераможна-радасны. Уражанне

не на слухачоў сымфонія зрабіла вельмі добрае. Пасля вытанання твору крытыкі прышлі да пераважанья, што твор з'яўляецца каштоўнай музычнай рэччу, якая заслугоўвае ўвагі.

Твор рыхтуецца для выканання аркестрам.

Перавыбары студэнцкіх арганізацый

Цэнтральнае бюро пралетсуду распачало падрыхтоўчую працу да перавыбароў студэнцкіх арганізацый. Ва ўсіх налічэннімаах павінны арганізацыя, акрамя прафесійнай, выканбюро прафесійнай. Пры ўсіх самастойных прафкомах мяркуецца пакінуць толькі тры сталыя камісіі: акадэмічная, культурна-светлая і эканамічная. Інструкцыя прапануе ўцягнуць як мага больш ліх беспартыйных студэнтаў і студэнтках у кіруючую працу ў студэнцкіх арганізацыях. Студэнты 1-га і апошняга курсаў, паводле новага палажэння, павінны быць разружаны ад грамадзкай працы.

У часе перавыбарчых сходаў у Менску, Віцебску, Гомелі і Горках будуць абірацца дэлегаты на чарговы ўсесаюзны з'езд пралетарскага студэнцтва, які адбудзецца ў студэні месяцы 1929 году.

Да ўсебеларускага з'езду калгасаў

Пытанні калектывізацыі беларускай вёскі

Дырэктывы XV з'езду УсеКП(б) і XI з'езду КП(б)Б па пытаньнях рэканструкцыі сельскай гаспадаркі на падставе яе калектывізацыі, атрымалі досыць шырокі водгук сярод бядняца-серадняцкіх мас беларускай вёскі. За пасляз'ездзвёўскі перыяд мы маем значны колькасць ўзрост новых калектывных аб'яднанняў: з 1-га студзеня па 1-га ліпеня г. г. на БССР арганізавана камун 19 (рост на 39% з агульнай колькасці мінулага году), с.-г. арцеляў—291 (рост на 100%) і таварыстваў па сумеснай апрацоўцы зямлі—78 (рост на 102%). Больш характэрным у калектывным руху за апошні час з'яўляецца арганізацыя калектывных гаспадарак на надзеленых селянскіх землях (на якіх арганізавана 62,3% агульнага ліку новых калгасаў).

Разам з гэтым, у практыцы аргані-

зацы новых калектываў маецца шэраг буйнейшых недахопаў.

Мы маем налічча элементнаў стыхійнасці ўзросту, арганізацыю калектываў па-за ўсялякай ініцыятывай высювых арганізацый, пагоню за колькасцю, у шкоду якасці. У сувязі з гэтым у некаторых мясцох ствараліся выпадковыя, ня жыццёвыя калектывныя гаспадаркі. Так, напрыклад, па Магілеўскай акрузе некаторыя навава арганізаваныя калектывы («Беларус», «Блёкада») з'яўляюцца аб'яднаннямі сьвялкоў з мэтай карыстацца льготамі ад дзяржавы.

У Рагачэўскім раёне пры дапамозе Пэрковіччанскай парт'ятэйкі арганізавалася камуна на тэрыторыі 3½ дзес. пахаці і 21 дзес. саду ў наступным характэрным складзе: у яе ўвайшлі 2 старшынні, 2 сакратары і 1 дзельца-серадняцкі, і загадчык хаты-чыталні і 1 аб'еаць.

Кааператывныя арганізацыі (акрасаюзы і Белсельсаюз) аказаліся невыстарчальна падрыхтаванымі для поўнага абхому арганізацыйнымі і гаспадарчым абслугоўваннем масавага калектывнага руху вёскі. Вельмі часта акрасаюзы ня толькі не аказваюць практычнай дапамогі ў арганізацыі гаспадаркі назвава арганізаваных калгасаў, але не паспываюць арганізацыйна афармляць тых калгасаў, якія ствараюцца стыхійна і па ініцыятыве высювых арганізацый.

Галоўнейшай перашкодай у аргані-

зацы калектывных гаспадарак, асабліва на надзеленых селянскіх землях, з'яўляецца слабы тэмп земляўпарадкавання, адставанне гэтай работы ад тэмпу ўзросту новых калектывных аб'яднанняў (у мінулым годзе заставалася неземляўпарадкаваных калгасаў 20% з агульнай колькасці, а ў гэтым годзе 35,6% з агульнай колькасці) і 73,9% навава арганізаваных калгасаў). Зямельныя органы на мясцох не пралюлюць гібкасці ў справе земляўпарадкавання і фармальна выконваюць складаныя зімой пляны земляўпарадкавання хутароў і адзінаасабовых гаспадарак у той час, калі ў гэтых-жа раёнах маюцца навава арганізаваныя з пачатку вясны неземляўпарадкаваныя калгасы.

Усе падобнага роду недахопы павінны быць са ўсёй катэгарычнасцю знішчаны. Трэба па што-6 там ні стала ўмацніць апараты акрасаюзаў, даўшы туды лепшыя кваліфікаваныя партыйныя сілы ў якасці кіраўнікоў сэкцый і інструктарскага апарату.

Адначасна неабходна павялічыць штаты гэтых арганізацый. Трэба хутчэй разгортваць практыку куставых арганізацый калгасаў для сумеснага карыстання аграсілай. Апрача гэтага зямельным органам неабходна больш прасачыць за дзейнасцю вылучаных аграамоў для абслугоўвання калгасаў і спыніць выпадкі скарыстання іх на іншай працы па раёне, ня звязанай з калектывізацыяй сельскай гаспадаркі.

Раённым партыйным і савецкім арганізацыям трэба дабіцца плянавай працы па арганізацыі калектывных гаспадарак, улічваючы пры гэтым неабходнасць падвядзення матар'яльнай базы над нам'яцамыя да арганізацыі калгасы.

Павялічэнне драбімасці калгасаў (на 1-га кастрычніка 1927 г. па 1 калгас у сярэднім прыходзілася 132,4 гектара зямлі і 10,2 двароў; на 1-га ліпеня 1928 г. зямлі 100 гект. і 9,1 двароў) часткова з'явілася прычынай недаацэнкі значэння прасцейшых вытворчых відаў сель.-гас. кааператыву, што перашкаджае ўцягненню большых колаў селянства ў калектывны гаспадаркі. Трэба дабіцца большага тэмпу арганізацыі прасцейшых форм вытворчых відаў с.-г. кааператыву, з паступовым пераходам іх ў вышэйшыя формы калектывных гаспадарак. Разам з гэтым трэба больш разгарнуць працу па ўзбуйненні існуючых дробных калгасаў шляхам уцягнення ў іх бліжэйшых пасёлкаў і асобных адзінаасабовых гаспадарак.

Адсутнасць арганізацыйна-вытворчых плянаў працы калгасаў, недастатковае ўвага з боку акрэслена-банкаў і кредитных таварыстваў да эфектывнасці ўкладанняў у калектывны гаспадаркі сродкаў зачасу на практыцы прыводзіць да скарыстання калгасам атрыманых вытворчых кредитаў на спажывецкія патрэбы.

Далейшы агульны эканамічны ўзрост і павялічэнне таварнасці калгасаў у значнай меры будзе залежаць ад пастаноўкі працы с.-гас. кааператыву на рэалізацыі прадуктаў калектывных гаспадарак. На жаль, прыходзіцца адзначаць, што на гэтыя пытаньне да гэтага часу звярталася зусім недастаткова ўвага. Дзякуючы гэтай кампаса падтрымліваюць гандлёвую сувязь з прыватным рынкам. Так, за мінулы год калгасы рэалізавалі 72% таварнай часткі праз прыватны рынак. Такое становішча пры затрунненых дзяржавы на хлебным і сырцовым рынку з'яўляецца ўдубальт недапушчальным з'явішчам і патрабуе ад усіх партыйных і савецкіх арганізацый і ў першую чаргу ад сістэмы с.-г. кааператыву хутчэйшага знішчэння гэтых недахопаў.

Усебеларускаму з'езду калгасаў прыдзецца распарадаваць рад буйнейшых мерапрыемстваў па замацаванні і павялічэнні калектывнага руху вёскі, па ліквідаванні існуючых недахопаў у працы па арганізацыі калектывных гаспадарак, па іх якасным гаспадарчым умацненні. У прыватнасці перад з'ездам стаіць сур'ёзная задача—падрыхтоўка і вырашчванне кадраў практычных рабачых калектывных будаўніцтва, бо гэты прабел у працы з'яўляецца вялікай перашкодай у калектывізацыі сельскай гаспадаркі.

Д. СКАРАХОД.

МЕНСК

ЗА ДЗЕНЬ

— ПЕРАЕЗД КАМУНАЛЬНАГА БАНКУ ў НОВАЕ ПАМЯШКАНЬНЕ. 13-га кастрычніка камунальны банк пераходзіць у новае памяшканьне, якое да таго часу будзе цалком абсталявана. Акрамя камунальнага банку ў будынку будуць разьмешчаны аддзел доўгатэрміновага кредыту прамбанку і аддзел мясцовага бюджэту акрвыканкому, які з першага кастрычніка перадаецца камунальнаму банку.

ЛЭТАРЭЯ „Аўтадору“. Праўленьне „Аўтадору“ атрымала гэтымі днямі 100.000 летарэйных білетаў першай аўтадэтарэй для распаўсюджваньня па БССР. Білеты паступляць у продаж у 1-га кастрычніка. З агульнай колькасьці Мінск атрымае 25.000 білетаў. Галоўныя выйгрышы летарэй—21 аўтамабіль, 20 матацыклі, 600 сьлёсыпэдаў і шмат лішка паштоўных выйгрышаў.

БАТРАКІ НА ВУЧОВУ. Гэтымі днямі скончылі працу курсы па падрыхтоўцы батракоў у рабфакі. Курсы скончылі 22 батракі, якія накіраваны ў Віцебскі рабфак, дзе зьвязаны пачынаць 1-га лістапада.

Увесь гэты годзе было накіравана ў ВНУ і рабфакі звыш 100 батракоў, скончыўшых гэтыя курсы.

МОПРАЎСЬКІЯ КІНО-ФІЛЬМЫ. ЦК МОПР'у зьвярнуўся да Беларжкіно з просьбай аб уключэньні ў пяцігодны план двух кіно-фільмаў на моўраўскія тэмы. Тэмы кіно-фільмаў будуць распрацаваны на бліжэйшым пасяджэньні камітэту.

АДКРЫТКІ „ПАКАРАНЬНЕ СЬМЕРЦЮ САКО І ВАНЦЭЦІ“. ЦК МОПР'у настанавіла выпусьціць у продаж адкрыткі „пакараньне сьмерцю Сако і Ванцэці“, збор в якіх пойдзе на дапамогу паціязьням. Абвешчаны конкурс на лепшы малюнак.

ЗДАРЭНЬНІ

ПАБІЛІ КАНАКРАДА. Нядаўна ў нас паведамілася аб тым, што на Сялянскіх моіжках быў падабраны са слабымі адзнакамі жыцьця неведомы мужчына. Цяпер асоба невядомага высветлена. Дажымлёскай Крэмлянага вышуну ўстаноўлена, што найбольш зьяўляецца вядомым канакрадам Бялінай, 23 год.

ПАКРАЖА АБЛІГАЦЫЙ. Гр. Ай-венштадт (Гандлевал вул. № 18) паведаміў крэмлянаму вышуну аб пакрыжы з тым катэры аблігацый дзяржаўнага займу 1926 году на суму 525 руб.

АБАКРАЛІ ЧЛЕНАЎ ЦВК. Гэтымі днямі невядомымі злачымцамі абакрадзены на Інтэрнацыянальнай вул. № 20 сьцягне-вылучэньні члены ЦВК БССР ст. т. Елісей, Цітоў і Цалозін. У іх пакрыдзены розныя рэчы, дакуманты, ордэны чырвоная сьцягу і інш.

Попыт на працу

Учора па сэкцыі чорнарабочых паслана на працу: 12 мужчын і 81 жанчына.

Сэньня патрабуецца: у саўгас Сеньніца—20 чалавек мужчын і жанчын, наглядальніку будынкаў Зап. чыг.—10 мужчын, у саўгас Малая Сьцяпанка—30 жанчын, саўгас Вальдзі Навасёлкі—45 жанчын, ВСНГ—2 прыбярэжыцы, дом груднёга дэпазіці—1 праца.

Закрыцьцё піўных у рабочых раёнах культурная чайная замест піўной

3 1-га кастрычніка закрыты піўныя гр-н Кансоцкага па Ракаўскай вул. № 30, Кругера па Камунальнай вул. № 23 і Мураха па Савецкай вул. № 25.

Спынены гандаль півам на вынаў у крамах Фрэйдзіна па Койданскім тракце № 63, Сінкоўскай па Нова-Краснай вул. д. № 25.

3 Крам Цэнтрспірту закрыты крамы па Чычэрынскай вул. № 13, на Пярэсьпе, Ракаўскай вул. № 24, Сьвярдлоўскім рынку, на вул. Лекаерта і на Камунальнай № 25.

Спынілі гандаль гарэлкаю крамы МЦРК № 15 па Савецкай вул., № 16 па Ленінскай вул., № 25 на рагу Савецкай і Камсамольскай вул., №№ 40 і 51 па Ленінскай вул. Апрача таго, спынілі гандаль гарэлкай тры крамы інваліднай арцелі № 14, адна крама транспартнага спажывецкага таварыства і адна крама дзіцячай камісіі. Ліквідуецца піўная інваліднай арцелі № 14 на Сьвярдлоўскім рынку, дзе адкрываецца культурная чайная.

Цэрабноп спыніў продаж піва ў грамадзян сталовыцы пры гарбарнях на Ляхаўцы. Для гэтых крам і піўных міліцыя адмовіла ў выдачы дазволу на гандаль гарэлкай і півам.

Сырэц для саматужнай прамысловасьці БССР

ВСНГ СССР вызначыў колькасьць сыру для саматужнай прамысловасьці Беларусі на 1928-29 год. У лік адпускаемага сыру ўводзіцца 570 тон пражы (63 проц. падаюй залюкі), лёгкай мануфактуры—на 800.000 руб. (15 проц.), суконнай і кававольнай мануфактуры—на 1.680.000 руб. (22 проц.) і коштавараў—на 5.300.000 р. (65 проц.).

Белсажпрамсоюз узбудзіў заданіцтва перад цэнтрам аб пазьлічэньні водпуску тавараў.

Адчыненне зімовага дому адпачынку

Стражаса рытусаца да адчынення ў Ждановічах зімовага дому адпачынку. Для апошняга адрэдняча дачы №№ 10 і 11. Канкасіма пабудова каменнага будынку, дзе абсталяваецца зімовы сад з фантанам, а таксама бібліятэка, зала для спектакляў і кіно, шахматна-шахачынай і т. д. Штомесячна праз дом адпачынку будзе прапушчана 140 чал. Вызначан асобны накой на 5 дзяцей. Дом адпачынку адкрываецца 15 лістапада.

Попыт на працу

Учора па сэкцыі чорнарабочых паслана на працу: 12 мужчын і 81 жанчына.

Сэньня патрабуецца: у саўгас Сеньніца—20 чалавек мужчын і жанчын, наглядальніку будынкаў Зап. чыг.—10 мужчын, у саўгас Малая Сьцяпанка—30 жанчын, саўгас Вальдзі Навасёлкі—45 жанчын, ВСНГ—2 прыбярэжыцы, дом груднёга дэпазіці—1 праца.

18.750.000 рублёў на сацыяльнае страхаваньне працоўных

Павялічэньне сродкаў на дапамогу інвалідам і беспрацоўным. Адчыненне новых дамоў адпачынку і палепшаньне мэдычнай дапамогі застрахованым.

У наступным годзе органы сацыяльнага страхаваньня Беларусі прыняць адпусьціць на забясьпечаньне застрахованых 18.747.817 руб. супроць 14.647.424 р. мінулага году.

Па пасабных відах гэты выдаткі мяркуюцца наступным чынам: дапамога застрахованым у выпадку страўты часова працаздольнасьці—4.212.655 руб., або на 27,3 проц. больш сродкаў адпущаных у мінулым годзе. На дапамогу па дадатковых відах дапамогі застрахованым (дапамога на навароджаных, маршэнае, пахаваньне і г. д.)—1.574.027 руб., або на 42,9 проц. больш мінулага году.

На пасабных відах на інваліднасьці ў гэтым годзе будзе адпущана 3.508.293 руб., або на 30,7 проц. больш мінулага году. Колькасьць абхалляемых сацыяльным страхаваньнем інвалідаў павялічыцца з 12.407 чалавек да 14.931 чал. Апрача таго, Галоўсацстрах мяркуюць у гэтым годзе зьняць з работ 500 старых рабочых і перавесць іх на інвалідную пэнсію. На забясьпечаньне беспрацоўных у гэтым годзе будзе адпущана 2.415.237 руб., або на 16 з пал. проц. больш мінулага году. Колькасьць абхалляемых беспра-

цоўных дапамогай павялічыцца з 13.578 чал. да 15.218 чал.

У гэтым годзе Галоўсацстрахам зьвяртаецца вялікая ўвага на прафіляктычныя мерапрыемствы: дамы адпачынку, санаторыі, курорты. Для гэтага ў гэтым годзе будзе адпущана 484.906 руб., або на 38,4 проц. больш мінулага году.

Акрамя гэтага на прафіляктычныя мерапрыемствы будзе адпущана з іншых фондаў 714.000 руб. У гэты выдаткі ўваходзіць сьмяцьняе пабудовы санаторыя „Сасноўна“—385.000 руб., пабудова новага дому адпачынку на 100 ложкаў ў Барысаве—100.000 р., пабудова новага дому адпачынку ў Гомелі—100.000 р. і 60.000 руб. на капітальны рамонт іс уючых дамоў адпачынку.

Мэдычная дапамога застрахованым у гэтым годзе будзе таксама значна палепшана, для чаго Галоўсацстрах адпущае 3.698.760 р.

Значныя сродкі будуць адпущаны Галоўсацстрахам на рабоча-жыллявае будаўніцтва і на выдаткі, якія зьвязаны з страхаваньнем батракоў.

Чаму Беларусь засталася бяз масла?

Спецыяльным абсьледваньнем Наркамгандлю ўстаноўлена, што Белкаапсаюз правіў недашчальна адносіны да справы забясьпечэньня маслам БССР. Справа завозу масла ў БССР з Украіны вылася бяз усялякай сьстэмы і без аказаньняў. 1-га мая адна з украінскіх арганізацый прапанавала Белкаапсаюзу заключыць умову на дастаўку апошняму на працягу мая 28 г. і студзеня 1929 г. 10.000 пудоў масла. Гэта ўмова ня была заключана, бо Белкаапсаюз спыніўся з адказам. Аказ быў дан толькі праз 16 дзён, калі гэтай арганізацыі ўжо адмовілася заключыць умову. Потым гэта самая арганізацыя прапанавала даставіць 4.500 пуд. масла. Зноў такі Белкаапсаюз ня даў у свой час адказу, і гэта здэлака ня была зроблена. Апошні раз была прапанова Белкаапсаюзу ад адной украінскай арганізацыі ад 3-га ліпеня на дастаўку апошняму масла ў кастрычніку. Да самага кастрычніка гэта прапанова засталася без адказу.

Ня была таксама заключана ўмова з Белсажпрамсоюзам на дастаўку сыру для цэрабноваў. У выніку гэтага цэрабновы БССР, а паміж імі і Менскі цэрабноп, засталіся без неабходнага запасу сыру. Між тым у Магілёўскім аддзяленьні Белсажпрамсоізу маецца даволі сыру для забясьпечэньня гэтых цэрабноваў.

на прычыну крызісу, які стварыўся. Абсьледваньне ўстанавіла яшчэ, што Белкаапсаюз ня прыняў неабходных мер для стварэньня запасавага фонду масла. У выніку гэтага ўдарнае заданьне аб стварэньні гэтага фонду, якое было дана Белкаапсаюзу, выканана ім у самым нязначным разьмеры. Вучот паступленьня і выдаткаваньня масла пастаўлен у Белкаапсаюзе нездавальняюча. Наогул, уся справа характарызуецца базадказнасьцю і надбайнымі адносінамі да яе. Напрыклад, на адным з лістоў украінскай арганізацыі ад 3 ліпеня, якая патрабавала тэрміновага адказу з поваду заключэньня дагавору на ўвоз масла, знойдзены падпіс: «Да справы». Да заключэньня гэтага дагавору Белкаапсаюз не прыступіў на працягу 3-х месяцаў.

Адутнасьць масла моцна павялічыла попыт на сыр. З прычыны таго, што сыр у некаторай ступені замяняе масла, Наркамгандлю яшчэ 30 жніўня прапанававу Белсельтрэсту стварыць фонд сыру ў 4.000 пуд. і цэнтральнаму малочна-жывёлагадоўчому саюзу—6.000 пуд. Гэты сыр павінен быў быць перададзены ў Белкаапсаюз для забясьпечэньня пайнчыкаў праз цэрабновы. Устаноўлена, што фонд сыру да гэтага часу ня створаны, і цыпер цэрабновы ня маюць неабходных запасаў сыру

Новы расклад цягнікоў

У сувязі з аб'яднаньнем менскіх вакзалаў устаноўлен новы зімовы расклад адпраўленьня і прыбыцьця цягнікоў са станцыі Менск-пасажырская.

Адпраўленьне цягнікоў з Менску на Маскву: кур'ерскі цягнік № 2 адпраўляецца ў 0 час. 21 хв. штодня. З гэтым цягніком тры разы ў тыдзень па аўторках, чацьвяргох і суботах адпраўляецца вагон на Ленінград. Цягнік № 4 паштовы адпраўляецца штодзённа на Маскву ў 12 гадз. 35 хв. Хуткі цягнік № 8 штодзённа ў 19 гадз. 25 хв. і цягнік № 22 зьмешаны ў 17 г. 10 хв. штодзённа.

Адпраўленьне ў бок Гомеля: цягнік № 4 паштовы, які ідзе да Крэменчуга ў 0 г. 50 хв. Гэтым цягніком штодзённа ідзе вагон па Слуцк і тры разы ў тыдзень—па панядзелках, серадах і пятніцах на Адэсу. Паштовы цягнік № 10 да Харкаву тры разы ў тыдзень па панядзелках, аўторках і пятніцах у 8 г.; цягнік № 22 зьмешаны да Бахмача штодзённа адпраўляецца ў 15 г. 50 хв.

Адпраўленьне на Радашковічы: Цягнік № 21 па серадах у 7 г. 30 хв.; цягнік № 25 па панядзелках і суботах у 4 г. 20 хв. цягнік

№ 23 па панядзелках, серадах і суботах у 18 г.

Адпраўленьне на Негарэлае-Стоўбцы: кур'ерскі цягнік № 1 у 6 г. 25 хв. штодзённа; цягнік № 55 адпраўляецца ў 9 г. 30 хв.; цягнік № 57 у 17 г. штодня; цягнік № 51 ў 20 г. 15 хв. штодня.

Прыбыцьцё на станцыю Менск з Масквы: кур'ерскі цягнік № 1 а 6 г. 13 хв. штодня; тавара-пасажырскі № 21 а 8 г. 10 хв.; цягнік № 7 хуткі штодня ў 10 г. 35 хв. і цягнік № 3 паштовы а 19 г. штодня.

Прыбыцьцё з Крэменчугу: цягнік № 3 а 5 г. 50 хв. штодня. Прыбыцьцё цягніка з Харкава хуткага № 9 а 2 г. 57 хв. на панядзелках, аўторках і чацьвяргох і цягніка № 21 з Бахмача а 19 г. 38 хв. штодня.

Прыбыцьцё з Радашковічэй: пасажырскі цягнік № 22 па серадах у 14 г. 50 хв.; цягнік № 24 а 21 г. 36 хв. на панядзелках, серадах і суботах і цягнік № 26 па панядзелках і суботах а 8 г. 40 хв.

Прыбыцьцё з Негарэлага: кур'ерскага цягніка № 2 штодня ў 0 г. 09 хв.; цягніка № 58 штодня ў 8 г. 50 хв.; цягніка № 52 штодня ў 11 гадз. 52 хв. і цягніка № 56 23 г. 25 хв.

БІБЛІЯГРАФІЯ

І. П. Фурман. Віцебскія мастакі гравёры. Выданьне Віцебскага акруговага таварыства краязнаўства. Віцебск, 1928 г.

Кніжачка знадворку выдана дасканала.

Ксільграфіі—Юдовін, Мінін і Гарбавец—мастакі натолькі незаўрадных і гаворачы мовай аўтара кніжачкі, натолькі «маюць вылікае впацаньне ў жыцьці мастацтва нашата краі, што да гэтых гравор будучь вьвартана ня толькі вьвучы мастацтва, а ўсялякі, хто вьвучае мясцовы край і г. д., а таму, прагледваючы і вьвучаючы гэту в 28 старонак, рэдзенькую па зьмесьце кніжачку дзівіцца: навошта патрэбна было таварыству краязнаўства такое в бібліяграфічнага пункту погляду непераканаўчае глупства аб такіх сур'ёзных рэчах, як ксільграфія, якая нараджаецца.

Аб чым хацелі сказаць тав. Фурман? Аб ксільграфіі ці аб ксільграфіах? Калі аб ксільграфіі, то яго павярхоўны і бледны гістарычны ўступ вылікае ў чытата проста

Радые-перадача

Пятніца, 5-га кастрычніка 7-00—7-25.—Гутарка в дыкью „Рыхтуйцеся да зімовага спорту“. 7-25—8-15—Беларуская радыегазета в аўр. аддэлаз. 8-15—8-40.—Гутарка „Ахова здароўя і культура“, тав. Барсукоў. 8-40—9-10.—Даклад заслужанага праф. і рэктара ВДУ Піяты: „Аб зьездзе гісторыкаў у Нямеччыне“. 9-10—11-00—Мастацкая перадача.

сумненьне аб ведах аўтара ў гэтай галіне; калі аб ксільграфіах, г. зн. аб самых мастаках гравёрач, то да-ты, хто калі пачаў працаваць і калі і дзе «выстаўляў» свае працы—вусім нічога не гавораць чытачу; ма-ла гавораць аб іх творчасці і адці-нутыя ў кніжачцы па два малюнкі на мастака.

Таварыш Фурман, думаецца нам, няправільна вразумеў задачу папу-лярызаваньня ксільграфіі, а таксама і падачу матар'ялу для гісторыка мастацтва, з прычыны чаго таварыства краязнаўства і выпусьціла нікому непатрэбную кніжачку.

Юдовін, Мінін і Гарбард і іх ра-боты варта таго, каб аб іх сказаць значна болей, а галоўнае паказаць шырокі комплекс іх работ, сабраных у адным месцы, каб усякі, хто ціка-віцца мастацтвам, мог скласьці сабе поўнае ўяўленьне аб беларускай ксільграфіі нашых дзён, а таксама і аб самых мастаках па іх творчас-ці. Гэтага мы чакаем ад бібліяграфа Фурмана.

А. Оршын.

Прыезд новых прафэсараў

У Менск для работы ў БДУ пры-ляджае рад новых выдатных учо-ных. З Ленінграду прысаду сьядомі матэматыч праф. Мрочак.

У бліжэйшым час чаканьня прыезд з Нямеччыны вьвдомага учонага праф. Громна. Праф. Громэн, вучач праф. Эштэйна. Ён будзе працаваць на фі-зыка-матэматычным аддзяленьні пед-факу.

Заразныя захворваньні ў Менску

За мінулы тыдзень, з 24-IX па 30-IX, па г. Менску зарэгістравана 67 інфекцыйных захворваньняў супроць 68 за папярэдні, у тым ліку: на брушны тифус—1(4), паратифус—2(0), на шкарлятыну—15(8), дыф-тэрыю—6(3), адзёр—5(6), грып—29(32), трацы—2(0), ружу—2(3),кок-люш—4(12).

Бульбу ў крэдыт

У гэтым годзе МПРК уводзіць упрышчыно выдачу пайнчыкам бульбы ў крэдыт. Для гэтага іду крэдыта-ваньня вызначана 20 тысяч рублёў. У бліжэйшыя дні адбудзецца нарада з удзелам прадаўцаў буйных пра-дпрыемстваў, на якой будзе ўстаноў-лен парадак водпуску бульбы.

Экспэдыцыя ІБК у мястэчка Койданаво

У мястэчка Койданаво вьехала арх-вэгіічная экспэдыцыя ІБК пад кіраў-ніцтвам А. М. Ляўдаскага. Экспэдыцыя мае на ўвазе рэсколкі гарадзішч і кур-ганаў (славянскага часу) як у самым Койданаво, так і яго ваколіцах. Экспэдыцыя працягнецца 2-3 дні.

1 Мясні цэрабон, застаўся без
неабходнага запасу сыру. Між тым
у Мяснэйскім аддзяленьні Беларускага
саюзу маецца даволі сыру для за-
беспячэння гэтых цэрабонаў.
Цікава, што Беларускае, не за-
ключачы дагавору, увесь час
утойваў становішча справы ад
Наркамгандлю і спасылаўся на ад-
маўленьне з боку ўкраінскіх арга-
нізацый адпусаць масла і сыр, як

Вызначаныя пакой на 5 дзён.
Дом адпачынку адкрыцца 15 ліста-
пада.

браты Мікола і Язеп. Валенцін-жа
ўдзелу ў спрэчках ня прымаў.
Менскі акруговы суд прыгаварыў
„брабры“ братоў Лойкі да пазбаў-
лення волі: Язеп — на 1 год і Мі-
колу — на 1 г. 4 мес.
Валенцін — апраўданы.

праследваць на кожным кроку сваю
опаэрніду, прыходзіла ў дом, дзе Га-
лена служыла ў якасці хатнай работ-
ніцы, учыняла там скарды, ламала
вонні і г. а.
Праз нейкі час Манлавоў са злі-
чэнства на службе папаў у апраўдом.
Капко пачала хадзіць да Манлавова і
ў апраўдом на апатканні, куды пры-
ходзіла і Галена Каравай. Тут сапер-
ніцы суотрапіся, палаяліся, і Капко
цвёрда парашыла пакалечыць твар
Каравай.
Набраўшы ў кансервную банку сер-
кавай ніслаты, яна аднойчы ўвечары
зайшла тачном на неатару, дзе оязве-
ла Галена з дзяццямі Сабавінікіх, у
якіх яна працавала, і абліла іх уоіх гэ-
тай ніслатой.
Па заключэнні медыцынонага Ін-
спектара пацярпеўшыя знаходзяцца ў
валянай небяспецы.
Народ 1-га вучастку прыгаварыў
Капко да 6 гадоў пазбаўлення волі з
паражэннем ў правах на 3 гады і з
высомай за мены Беларусі на 3 г.
С. Г.—н.

Сторжыау ў
9-10—11-00—Мастацкая перадача.

Мен. АК ЛКСМБ
8-га кастрычніка пачынае праца-
ваць камісія па прыёме на курсы на
падрыхтоўцы на рабфак і ВУЗ. Па-
сіджэнне абдувецца ў памішнанні
Выканстро, а 6 гадзіне ўвечары. Да
8-га кастрычніка працягнут тэрмін па-
дачы заяў на ўрэйскае аддзяленне па
падрыхтоўцы на рабфак.
Ляхаўскі райком КП(б)Б даво-
дзіць да ведама слухачоў адзінай парт-
ніколы, што ў пятніцу, 5-га кастрычні-
ка г. г., а 7-й гадзіне ўвечары абдувецца
заціткі школы.
Яўка абавязкова.
Мен. АК ЛКСМБ абвясціла, што
ў суботу, а 6 гадзіне ўвечары, у па-
мяткарні кл. К. Маркса, АПА габіве-
це, абдувецца нарада ўсіх кіраўнікоў
адзінае камсамольскае партніколы, раб-
най і чэек.

СУД

За падбукторванне супроць самаабкладання

Браты Язеп, Мікола і Валенцін
Лойкі (вс. Гарахоўчы, Койданаў-
скага раёну) вельмі ўпартыя хлапцы.
Яны ня толькі самі не пажадалі
плаціць грошы на самаабкладанні,
але і другіх надбукторвалі да іста-
тага.
Калі член Дабрынеўскага сельсавету
Клімовіч і дэлегат Качан пры-
шлі да гэтых братоў за грашыма,
дык яны падралі на іх супратку і
пачалі душыць за гора Клімовіча.
— Самозванцы, — пачалі крычаць бра-
ты Лойкі, — выкідайцеся з нашага до-
му, няма для вас тронаў!
Клімовічу і Качану нічога не за-
сталася рабіць, як толькі пакінуць
сату.
Асабліва праявілі сабе ў гэтым

3-за рэўнасьці

Перад народам 1-га вучастку—2
маладыя жанчыны.
Паміж імі разыгралася жудасная
драма, на грунце рэўнасьці, у выніку
чаго ў адзін з іх моцна апалены
твар і цела. Воў гісторыя гэтай
справы.
19-гадовая Наота Капко ў пачат-
ку бягучага году пазнаёмілася з чыр-
вонаармейцам Манлаковым і моцна
яго пакахала. Манлавоў адназваў уза-
емнасьцю і на працягу 6 месяцаў абое
былі шчаслівы.
Але вось зьявілася другая—22-гадо-
вая Галена Каравай, якую Манлавоў
тансама пакахаў і пачаў з ёю гуляць.
Даведаўшыся аб гэтым, Капко отала

С. Г.—н.

Ліст у рэдакцыю

Паважаны т. рэдактар!

Прашу высьціць наступнае: да мя-
не часта даходзяць весткі, што ў бе-
ларускай групе „Польмя“ стаяцца мае
п'есы „Госць з катаргі“ і „Ліхадзеі“
ў бязграмадным выкананні.
Памянёныя п'есы а гэтай групе не
даваў і даўлюся, адкуль яны да яе тра-
пілі, маючы на ўвазе, што п'есы ў ру-
капісах.
Прымаючы пад увагу ўсё вышэйпа-
давае, сабаранаю ставіць гэтыя п'есы
групай „Польмя“.
ГАЛУБОК.

Паведамленьні

— У пятніцу, 5 кастрычніка, роў-
на а 7 гадз. увечары ў адзінай сячэр-
най партніколе Гарадскога раёну за-
пачаткі абдуўцы.
Таксама зьявіцца ўсім прапанан-
дыстым і падатам на агульнай аду-
кацый т. т. Доўгаму, Партной, Ко-
валініну, Матусевічу, Парэжскаму,
Алешіну, Казловай і Літвінскай.
— У зьяўку з абвясчаным Гаррай-
комам ЛКСМБ неравучотам, усе кам-
самольцы лэўкі працасветы насін-

Папраўна

У вометцы—СПРАВА ДЗЯРЖ-
ШВЭЙМАШЫНЫ“ („Зьвязда“ № 229)
укралася памылка: замест назвагалю-
ку—„ПАСТАНОВА ЦКК“—павіліла
быць—„ПАСТАНОВА КАЛЕГІ РСІ“.

Адказы рэдактар

Я. АСЬМОЎ

ЧАРГОВЫ ПЛЕНУМ

Менскага Акруговага Камітэту КП(б)Б

СКЛІКАЕЦЦА 10 КАСТРЫЧНІКА г. г.

у малай залі клюбам імя Карла Маркса а 6-й гадз. увеч.

ПАРАДАК ДНЯ:

1. Становішча партарганізацыі і задачы на бліжэйшы перыяд (тав. Славінскі)
2. Бюджэт акругі (тав. Яцкевіч)
3. Аб загатоўках (тав. Гравіт)
4. Становішча іграбветы ў акрузе (т. т. Ерманаў і Лысоў)
5. Інфармацыя аб ходзе падпіскі на 2-ю пазыку Індустріялізацыі (т. Танкілеўскі)

На пленум акрамя членаў і кандыдатаў АК запрашаюцца члены і кандыдаты АКК, раўкамііі і сакратары РК КП(б)Б, якія не зьяўляюцца членамі ці кандыдатамі АК.

Сакратар АК КП(б)Б Славінскі.

С. Е. Н. Б. Н. Я.

У ТЭАТРАХ, КІНО

ЦЫРК

Цэны агульна-даступныя: ад 20 к. да 1 р.

Гастроль музикальнх
актэатрыкаў-сатарыкаў
Гастроль вясёлых
акрабатаў-кітайцаў

5 ЗРНАНІ

ЧЫНГ-ЧАНГ

Сёньня, 5 Кастрычніка

ДАНКОВА

Муштрованья сабачкі і шмат іншых нумароў

Боруцца 3 пары.

Анонсы

У нядзелю, 7 кастрычніка
вясёлыя дзіцячы

РАНІШНІК

ДОМ АСЬВЕТЫ

сёньня, 5 кастрычніка

БЕЛ. ДЗЯРЖ. ВАНДРОЎНЫМ ТЭАТРАМ

пад кіраўніцтвам ГАЛУБКА

будзе пастаўлена камэдыя

„ПІНСКАЯ МАДОНА“.

Пачатак а 9 гадз. увеч.—Білеты ад 20 да 60 к.

КІНО-ТЭАТР „Культура“	Новы выключны нямецкі баявік „ТКАЧЫ“ у галоўнай ролі Паўль Вэгенэр Звыш праграмы хроніка Бездзяржніно.
КІНО „Чырвоныя Зоркі“	ПРЭМ'ЕРА! НЯМЕЦКІ БАЯВІК 1928 г. ДРУГОЕ ЖЫЦЦЕ трагедыя ў 8 частках 3 прычыны працяжнасьці праграмы (2 гадзіны) пачатак 1-га сьвану роўна а 7-й гадзіне
КІНО „ПРАПЕТАРЫ“	2-гі тыдзень! Найлепшы фільм сэзону! „НАРАДЗІЎСЯ ЧАЛАВЕК“ У галоўнай ролі народны артысты МАСКВІН
КІНО „Інтэрнацыянал“	Ад аўторна, 2 кастрычніка—нямецкі фільм „ЖОНКА СТАТС-САКРАТАРА“ У галоўн. ролі—вядомы нямецкі артыст ВЭРНЭР КРАУС
КІНО „СПАРТАК“	Ад аўторна, 2-Х нямецкі баявік „ПРАКУРОР ЮРДАН“ драма ў 7 част. Пачатак 1-га сьвану а 7 г., 2-га—9 г., 3-га—10 г. 30 м.

Кіно „СПАРТАК“

Толькі 3 дні

Новая праграма

5, 6 і 7 кастрычніка

сусьветны фільм „КІН“

трагедыя ў 8 частках.

У гал. ролях МАЗЖУХІН і ЛІСЕНКА

Пачат. 1-га сьвану а 7 г., 2-га—а 9 г., 3-га—а 11 г.

У нядзелю, 7-га кастрычніка, а 12-ай гадзіне дня

АДБУДЗЕЦЦА

грамадзкі прагляд

дзіцячага кіно-фільму „Маленькія і вялікія“ у павялічаным ніо „ПРАПЕТАРЫ“ (Савецкая, 67).

Пасьля прагляду абмен думкамі.

Уваход на разасланых білетах.

Для ліннар-працаўнікоў—білеты па раённо-воках ЛКСМБ.

БЕЛДЗЯРЖНІНО.

АБВЕСТКА

Менскага Акруговага Фінансвага Аддзелу

Домаўласнікі і домакіраўніцтвы павінны не пазьней 15-га гэтага кастрычніка падаць належнаму падатковаму інспэктару

сьпісы ўсіх кватарантаў па форме № 1,

апрача рабочых, служачых, пэноіянэраў і беспрацоўных, якія атрымліваюць дапамогу ад сацстраху і ня маюць іншых крыніц прыбыткаў апрача цвёрдага аяладу зарплаты або пэноі.

Рабочыя, служачыя і пэноіянэры і іншыя асобы, якія маюць іншыя крыніцы прыбыткаў, у тым ліку домаўладаньні і хатнюю жыўлё, павінны быць унесены ў сьпісы з пазазаньнем тамавых.

Аб парадку складанья сьпісоў у Менску і мястэчках акругі расклеены абвясці.

За невягачасовую падачу гэтых сьпісоў домаўласнікі будуць аштрафаваны да 100 р.

Нам. заг. акрфа КАТКОВІЧ.

Кошт публікацыі аб згубе дакуманту 50 к.

Газэта „Зьвязда“

з дадаткам часопісі „Большавік Беларусі“

на месяц 1 р. 05 к.

Кошт публікацыі аб скасаваньні шлюбаму 3 р.

ДА ВЕДАМА ПАПІСЧЫКАУ „ПОЛЫМЯ“

Рэдакцыя часопісі „ПОЛЫМЯ“ напамінае сваім гадавым і паўгадавым падпісчыкам, што ня ўнёсьшым да 15-га кастрычніка г. г. падпісной платы спыніцца дасылка далейшых нумароў „ПОЛЫМЯ“

Таксама рэдакцыя „ПОЛЫМЯ“ просіць гадавых і паўгадавых падпісчыкаў паведаміць, які выслаць бясплатна пітаратурны дадатак да „ПОЛЫМЯ“ на 1928 год. Не паведаміўшым да 15-га лістапада 1928 г. дадатак будзе даспаны па выбары самой рэдакцыі.

Паведамляць аб дасылцы задатку і надсылаць грошы за падпіску па адрасе:

Менск, рог вул. Ленінскай і Савецкай, Кнігарня БДВ.

ПАСЬПЯШЭЦЕ ПАПІСАЦЦА!

на КАСТРЫЧНІК м-ц

ПРЫЁМ ПАПІСНІ ЗЬВЯЗДА ПРАДАЎЖАЕЦЦА

Не пасьпеўшыя падпісацца могуць аднавіць падпіску ў канторы газэты (Савецкая, 63, 3-ці паверх) штодзённая ад 9 гадз. да 5 гадз.

ПАСЬПЯШЭЦЕ ПАПІСАЦЦА!

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты лічыць несапраўдным:

А	Сабовая кніжка Палешчука М. М., выд. Менаванаматам	47
А	Газэрац кніжка Шавіра Р. Л., выд. МЦРК	48
А	Газэрац кніжка Марцінкевіча І. А., выд. МЦРК	49
А	Газэрац кніжка Саламонавай Ш. З., выд. МЦРК	50
А	Газэрац кніжка Фішмана З. І., выд. МЦРК	51
А	Пашпарт Рудько М. П., выд. Петрыкаўскім РВК	52
А	Газэрац кніжка № 3998 Медзьведзева М. К., выд. МЦРК	53
А	Ціленскі білет № 1729 саюзу нархарч, бесперац кніжка і біржавы талён, даведка аб працы, выд. Менамгасам на імя Мавалеўскай О. А.	54, 55 і 56
А	Газэрац кніжка МЦРК Гурнікава Ф. Я.	57
А	Газэрац кніжка Бельскай Х. Я., выд. МЦРК	58
А	Наап. кніжка Брыгеля І. Б., выд. МЦРК	59

Падпісчык!

У выпадку недастаўкі газэты „Зьвязда“, званоеце па тэлеф.

2--49

Прадаюцца старыя газэты, папяровы зрыў і макулятура.

Зварачацца ў галоўную кантору газ. „Зьвязда“, Савецкая, 63.

Кошт абвясці з паведамленьнем аб сьмерці 10 р.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбываецца да 2-ога гадзіны дня